

ELŐTERJESZTÉS

Komló Város Önkormányzat Képviselő-testületének 2025. szeptember 25-én tartandó ülésére

Az előterjesztés tárgya: Komló Város Gazdaságfejlesztési Programja
(2025-2035)

Iktatószám: 18681/2025.

Melléklet: 1 db

A napirend előterjesztője: Polics József polgármester

Az előterjesztést készítette: Plangár-Végh Edina ügyintéző

Az előterjesztést véleményező bizottságok a hatáskör megjelölésével:

Bizottság	Hatáskör
Pénzügyi, ellenőrzési és gazdasági bizottság	SZMSZ 1. melléklet 2.3.33. pont

A döntés meghozatalához szükséges szavazati arány (a megfelelő aláhúzendő):

egyszerű - minősített

Meghívott: -

A határozatot kapják: -

Tisztelt Képviselő-testület!

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a az alábbiak szerint rendelkezik:

„116. § (1) A képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit **gazdasági programban**, fejlesztési tervben rögzíti, melynek **elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős**.

(2) A gazdasági program, fejlesztési terv **a képviselő-testület megbízatásának időtartamára vagy azt meghaladó időszakra szól**.

(3) A gazdasági program, fejlesztési terv helyi szinten meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják.

(4) A gazdasági program, fejlesztési terv - a vármegyei területfejlesztési elképzelésekkel összhangban - tartalmazza, különösen: az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó fejlesztési elképzeléseket.

(5) A gazdasági programot, fejlesztési tervet **a képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül fogadja el. Ha a meglévő gazdasági program, fejlesztési terv az előző ciklusidőn túlnyúló, úgy azt az újonnan megválasztott képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül köteles felülvizsgálni, és legalább a ciklusidő végéig kiegészíteni vagy módosítani.**”

A Képviselő-testület szervezeti és működési szabályzatáról szóló 19/2024. (X.3.) önkormányzati rendelet 10. § (1) bekezdése szerint a gazdasági programot a polgármester terjeszti elő.

Komló Város Önkormányzat Képviselő-testülete a 32/2025. (III.6.) számú határozatában (továbbiakban: Határozat) Komló Város Gazdaságfejlesztési Programjának (2021-2027) felülvizsgálatát elvégezte. A Képviselő-testület egyúttal döntött arról, hogy Komló Város Gazdaságfejlesztési Programját 2025. szeptember 30. napjáig - a Komlói Közös Önkormányzati Hivatal közreműködésével – módosítja.

Ennek megfelelően elkészült a jelen előterjesztés 1. számú melléklete szerinti tartalommal a Gazdaságfejlesztési program (2025- 2035).

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztés 1. sz. mellékleteként csatolt gazdaságfejlesztési programot szíveskedjenek elfogadni

Határozati javaslat:

A Képviselő-testület – a polgármester előterjesztésében, valamint a Pénzügyi, ellenőrzési és gazdasági bizottság véleményének figyelembevételével – megtárgyalta a „Komló Város Gazdaságfejlesztési Programja (2025-2035)” című előterjesztést és az alábbi határozatot hozza:

1) Komló Város Önkormányzat Komló város 2025- 2035 évekre szóló Gazdaságfejlesztési Programját az előterjesztés 1. számú melléklete szerinti tartalommal elfogadja.

2) Komló Város Önkormányzat felkéri a címzetes főjegyzőt, hogy a Gazdaságfejlesztési Program Komló város honlapján történő megjelentetéséről gondoskodjon.

Felelős: dr. Vaskó Ernő címzetes főjegyző

Határidő: 2025. szeptember 30.

Komló, 2025. szeptember 18.

Polics József
polgármester

Komló Város Gazdaságfejlesztési Programja 2025-2035

2025. szeptember 25.

Kötelező felülvizsgálat: 2029. november 30.

Tartalom

<u>1. Bevezetés</u>	3
<u>2. Helyzetelemzés</u>	3
<u>Külső környezet elemzése (társadalmi és gazdasági háttér)</u>	3
<u>2.1.1 Társadalom</u>	5
<u>2.1.1 Gazdaság</u>	8
<u>2.1.2 Komló és térségének közlekedés-földrajzi helyzete</u>	17
<u>2.1.3 A település közműellátottsága</u>	18
<u>2.1.4 Az önkormányzat gazdasági helyzete</u>	20
<u>2.2 A település jövőképe a gazdasági környezetére vonatkozóan</u>	21
<u>2.3 A város gazdasági jövőképe a térségi szerepére vonatkozóan</u>	22
<u>2.4 A településfejlesztési elvek rögzítése</u>	22
<u>2.4.1 Minden társadalmi csoport esélyegyenlőségének biztosítása</u>	22
<u>2.4.2 Hosszú távú fenntartható növekedés biztosítása a társadalmi, gazdasági és ökológiai szempontokon alapuló egyensúlyra törekedve</u>	23
<u>3. GAZDASÁGI CÉLOK</u>	23
<u>3.1 A település átfogó fejlesztését szolgáló gazdasági célok meghatározása</u>	23
<u>3.1.1 Gazdasági versenyképesség növelése</u>	23
<u>3.1.2 Társadalmi kohézió és a helyi identitás megerősítése, népesség megtartása</u> ...	25
<u>3.1.3 Helyi természeti és épített örökség megőrzése és fenntartható fejlődésének elősegítése</u>	26
<u>3.2 Gazdasági részcélok és a beavatkozások területei egységeinek meghatározása</u>	28
<u>3.2.1 A gazdasági jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó cél és a részcélok kapcsolata</u>	28
<u>3.2.2 A gazdaságfejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre</u>	29
<u>4. A megvalósítás eszközei</u>	31
<u>4.1 Finanszírozási lehetőségek</u>	31
<u>4.2 A célok elérését szolgáló konkrét intézkedések</u>	33

Bevezetés

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a kimondja, hogy a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.

A gazdasági program, fejlesztési terv a képviselő-testület megbízatásának időtartamára vagy azt meghaladó időszakra szól. A Képviselő-testület szervezeti és működési szabályzatáról szóló 19/2024. (X. 3.) sz. önkormányzati rendelet értelmében a polgármester az alakuló ülést követő 6 hónapon belül a képviselő-testület megbízatásának időtartamára szóló gazdasági programot terjeszt elő, amely a településfejlesztés és a helyi közszolgáltatások szervezésének fő céljait, feladatait rögzíti.

A gazdasági program tartalmazza az aktuális ciklusra vonatkozó célokat ezzel eleget téve a helyi szabályzat rendelkezéseinek, és középtávon is meghatározza a város fejlesztési irányait.

A cikluson túlnyúló program kötelező felülvizsgálatára a 2029. évi önkormányzati képviselők és polgármesterek általános választását követő fél éven belül, várhatóan 2029. november 30. napjáig kerül sor.

A gazdasági program, fejlesztési terv helyi szinten meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják.

A gazdasági program, fejlesztési terv – a vármegyei területfejlesztési elképzelésekkel összhangba – tartalmazza, különösen: az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó fejlesztési elképzeléseket.

A gazdasági programban szereplő adatok a legutolsó ismert és elérhető adatbázisok alapján készültek (sok esetben a TEIR alapján, amely 2023. év végi tartalmaz adatokat, máshol az utolsó lezárt év 2024. ismert adatai szerepelnek).

Helyzetelemzés

Külső környezet elemzése (társadalmi és gazdasági háttér)

Dél-Dunántúl

A dél-dunántúli régió országunk hét tervezési-statisztikai régiója közül **méretben a harmadik legnagyobb** (14 168 km²), **lakosainak számában az utolsó** (852.420 fő - 2024). A népsűrűség országos viszonylatban a Dél-Dunántúlon a legalacsonyabb, 2024-ben mindössze 60,04 fő/km², ami jelentősen elmarad az országos (103,03 fő/km² - 2024) átlagtól.

A régió településszerkezetét meghatározza a **községek magas száma**, országos szinten - a Nyugat-Dunántúl után - itt található a legtöbb aprófalú, mely nagy hatással van a régió és járásainak társadalmi és kulturális szerkezetére.

Az országot érintő általános népességcsökkenés a dunántúli régiók esetében lelassult, és a Dél-Dunántúlt leszámítva növekvő irányba fordult. A régió népessége a 2020-as évektől kezdődően folyamatos ütemben csökken, 2024-re már több mint 21.873 fővel kevesebbet számol. A régióban évek óta **komoly problémát jelent a fiatalok elvándorlása**, ami a csökkenő születésszámmal együtt hozzájárul a népességfogyáshoz. A népességszerkezet meghatározó tényezője az **előregedés**.

Komlói járás

A komlói járás **Baranya megye negyedik legnépesebb járása** (34.435 fő - 2023), a pécsi, a siklói és a mohácsi járást követően. Területét tekintve a hetedik helyet foglalja el (292,48 km²), népsűrűsége szerint a második (107,78 fő/km² - 2023) a pécsi járást követően.

A komlói járásban működő vállalkozások számából és tevékenységi összetételéből megállapítható, hogy nincs kifejezett húzó ágazat, több szektor is jelentős vállalkozási bázissal bír. A nemzetgazdasági ágazatok közül **az erdőgazdálkodással, az iparral, a turizmussal és a szolgáltatásokkal foglalkozó cégek száma a legmagasabb**, arányuk ágazatonként 15-20% közé esik.

2.1. A város társadalmi és gazdasági helyzetértékelése

Komló

Komló észak-baranyai város, a Komlói járás központja, **a Dél-Dunántúl ötödik, Baranya Vármegye második legnépesebb települése**. Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió szerint Komló **az ország egyik gazdasági fejlesztési tengelyében fekszik, egyben ipari válságterületként jellemezhető**. A város az ország külső városgyűrűjéhez tartozó pécsi agglomeráció térségében helyezkedik el. A komlói járáshoz **20 település** tartozik, érdemi vonzást azonban csak korlátozottan fejt ki rájuk.

A város és térsége **közlekedési szempontból hátrányos helyzetben van**, főút nem érinti a települést. A legközelebbi autópálya - az M6-os - távolsága miatt számottevően nem segít a város elérhetőségén. A problémán az M9-es autópálya, és a hozzá tartozó csatlakozás megépülése változtathat, de ennek aktualitása jelenleg kérdéses. A tömegközlekedés elsődleges eszköze a távolsági busz. A vasúti teherszállítás kapacitásait az andezitbánya részben feltölti, de ez csupán a teljes kapacitás töredékét jelenti. Célok között szerepel az andezit bánya belvárosi vasúti rakodójának áttelepítése és ezzel párhuzamosan a zöld belváros kialakítása.

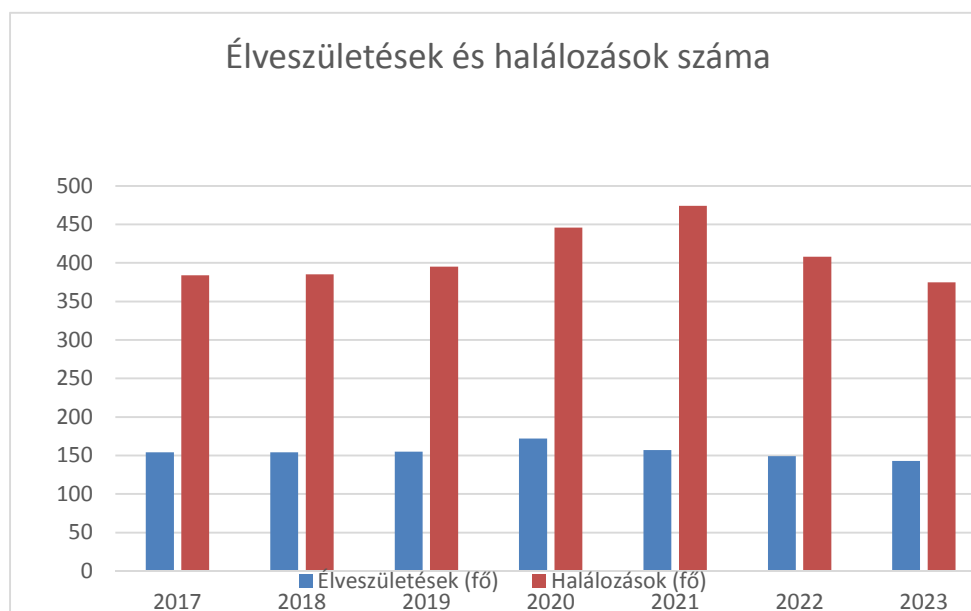
Társadalom

Komló **állandó népessége** a legfrissebb adatok szerint **23.373 fő** (2025.01.01.) ezzel a Dél-Dunántúl ötödik, Baranya megye második legnagyobb népességgel rendelkező települése. Népsűrűsége 509 fő/km², ezzel jelentősen meghaladva a járás és a megye értékeit.

<i>Időszak</i>	<i>0-17 évesek száma (fő)</i>	<i>18-64 évesek száma (fő)</i>	<i>65 év felettiek száma (fő)</i>
2020.	3488	15388	5461
2021.	3430	15018	5528
2022.	3375	14727	5609
2023.	3316	14516	5720

A lakosság számbeli csökkenésének oka az alacsony gyermekvállalás és a korábbi évek elvándorlási hullámai. Az élve születések száma 2000. óta ingadozó, de összességében csökkenő tendenciát mutat, 2024-ben 132 fő volt. A halálozások száma szintén ingadozik, ám az adatokban növekvő trend figyelhető meg (2024-ben 402 fő). A halálozások száma évről évre meghaladja a születések számát, így a természetes fogyás Komlón is jelen van.

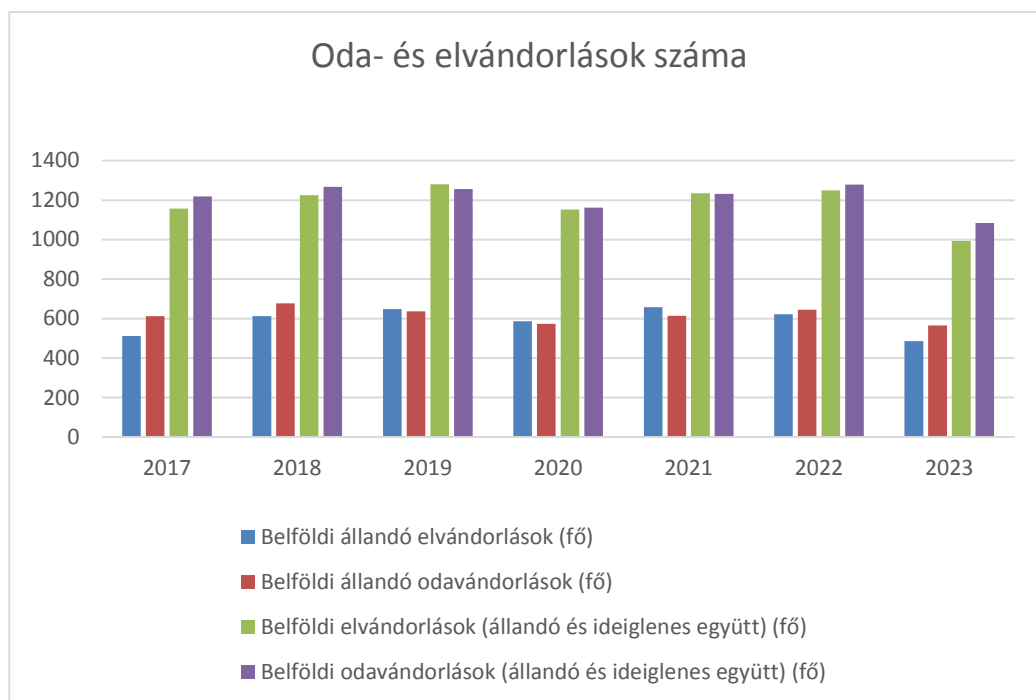
Komló	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Élveszületések (fő)	154	154	155	172	157	149	143
Halálozások (fő)	384	385	395	446	474	408	375

Az állandó odavándorlások és elvándorlások adatait összehasonlítva kirajzolódik, hogy a 2017-es és 2023-as évek között az odavándorlás volt a jellemzőbb. A pozitív belső vándorlás

ellenére nem nő az állandó lakosok száma. Az átmeneti elvándorlók visszatérését nehezíti, hogy visszatértükkor nehezen találnak fizetőképes állást a városban.

Komló	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Belföldi állandó elvándorlások (fő)	512	612	648	586	658	622	486
Belföldi állandó odavándorlások (fő)	612	677	637	574	614	645	565
Belföldi elvándorlások (állandó és ideiglenes együtt) (fő)	1157	1225	1281	1152	1235	1250	994
Belföldi odavándorlások (állandó és ideiglenes együtt) (fő)	1218	1267	1256	1162	1231	1279	1085

A 2022-es népszámlálás adatait megvizsgálva megállapítható, hogy az országos, regionális és megyei trendhez hasonlóan Komló lakosságára is az előregedés jellemző. **2023-ban az állandó lakosság közel egyharmadát alkották a 60 év feletti.** Az öregedési index Komló esetében kifejezetten magas. 2023-ban a lakónépesség 65 év feletti tagjainak száma 5 120 fő, a 14 év

alattiak száma 2 678 fő volt. Száz gyermekre tehát 190 időskorú jutott, ami magasabb a régiós (146,3) értéknél.

A népességcsökkenés visszaszorítására vannak önkormányzati kezdeményezések is (pl. lakásvásárlási és telekvásárlási támogatás, ösztöndíjprogram).

Komló az egyes demográfiai csoportok számára eltérő értékekkel és lehetőségekkel rendelkezik. A betelepülő fiatal családok számára befogadó a környezet, sok programlehetőséggel találkozhatnak. A szülők számára a megfelelő munkahely megtalálása jelenti a legfőbb kihívást.

A Komlón kialakult társadalmi rétegződés részben a bányász múltja is visszavezethető. A bányák megnyitása előtt Komló népességszáma csupán töredéke volt az iparosítást követő időszakénak. A szocializmus alatt a bányanyitásoknak köszönhetően 10 év alatt (1950 és 1960 között) négyszeresére nőtt a népességszám.

Az intézményi, szolgáltatás- és humánellátottságban számottevő változás az elmúlt öt évben nem következett be. Komló intézményi hálózata 40 000 - 50 000 főre épült ki, így a kapacitások felhasználásának ésszerűsítése aktuális kérdés. Az egyes intézmények kihasználtsága azonban változó, van, ahol inkább fejlesztésre lenne szükség.

A **tartós és átmeneti bentlakásos intézmények** működő férőhelyeinek maximális száma 2021. és 2024. között állandó volt (342 fő) a gondozottak száma stagnál, 2024-ben már csak eggyel volt több férőhely, mint gondozott, ami **kapacitásproblémákhoz** vezethet, tekintve, hogy a rászorulóknak száma a háttérinterjúkon elhangzottak és a fellelhető statisztikai adatok alapján is növekvő tendenciát mutat.

	2021	2022	2023	2024
Bentlakásos intézmény férőhely (fő)	272	272	272	272
Bentlakásos intézmény gondozott (fő)	272	272	272	272
nappali ellátás férőhely (fő)	44	44	44	44
nappali ellátás gondozott (fő)	43	43	42	44
átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény férőhely (fő)	26	26	26	26
átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény gondozott (fő)	21	22	25	25

A nappali ellátás tekintetében a fenti táblázatot elemezve megállapítható, hogy 2024-es évben az engedélyezett férőhelyszám és az igénybe vevők létszáma megegyezik. Hasonló adat fedezhető fel az időskorúak otthonaiban működő férőhelyek és ellátottak számában, az elmúlt négy évben már 100%-os kihasználtság mellett (272 férőhely és ellátott) működtek.

A bölcsődei ellátás 2024-ben teljes kihasználtság mellett működött (68 fő). A 2025-ös évben a Szilvási Bölcsőde egy csoportszobával, valamint az ellátáshoz kapcsolódó egyéb helyiségekkel bővült, mely során 14 férőhellyel növekedett a bölcsődei ellátotti létszám

Az **óvodák** ezzel szemben férőhelyeiket évek óta nem tudják feltölteni, ennek oka a korábban már említett népességfogyás. Az **iskolák** a korábban megállapított demográfiai adatokkal egybevágóan csökkenő létszámmal működnek, növekszik a tanulási nehézséggel rendelkező és a hátrányos helyzetű diákok száma. Az **oktatás feltételrendszere megfelelő**, az intézmények infrastrukturális és szakmai fejlesztése az elmúlt években elnyert pályázati forrásoknak köszönhetően megtörtént. Az iskolai oktatási feladatok állami átvételét követően jelentős fejlesztésekre került sor.

Gazdaság

A város szerkezete az 1950 és 1985 közötti erőltetett bányafejlesztés eredménye. A Kaszánypatak keletnyugati fő völgyében helyezkedik el a volt bányauzemi területből alakult iparterület és a városközpont, melyeket a szomszédos dombtetőkre települt lakótelepek és családi házas övezetek vesznek körül. Ugyancsak a fő völgyben épült ki - alapvetően a bánya kiszolgálására - a vasút.

Komló gazdaságára a mai napig rányomja bélyegét a bányaváros múltja. A bányák bezárása során felszabadult nagy mennyiségű munkaerőt a helyi vállalkozások nem tudták foglalkoztatni megfelelő szakmai képzettség hiánya miatt. Új vállalkozások betelepítése csak korlátozott hatékonyság mellett történt, ennek infrastrukturális és humántőkében rejlő okai is vannak.

Komló városában és a Komlói járásban az álláskeresők száma a következőképpen alakult az elmúlt három év októberi, novemberi és decemberi hónapját tekintve:

Dátum	Komlói járás	Komló város
2022. október hónap	1068	716
2022. november hónap	1083	722
2022. december hónap	1046	693
2023. október hónap	996	675
2023. november hónap	1059	730
2023. december hónap	988	665
2024. október hónap	1083	765
2024. november hónap	1040	730
2024. december hónap	1021	730

A táblázatból megállapítható, hogy az elmúlt három lezárt évben az álláskeresők számában jelentős elmozdulás nem volt tapasztalható sem a járás, sem a város tekintetében. A minimális

elmozdulást feltételezhetően a frikcionális (átmeneti) munkanélküliséggel érintett álláskeresőök ki- és beáramlása okozta.

A vizsgált időszakban a munkanélküliség ráta jellemzően a 4%-os sávban mozgott mind a járásban, mind a városban. Ez az országos átlagot alig meghaladó mértékű, igen alacsonynak mondható szám.

Az álláskeresőök száma iskolai végzettség és nem szerint 2024. decemberében a következőképpen alakult:

Iskolai végzettség	Férfiak		Nők		Összesen	
	fő	%	fő	%	fő	%
8 általánosnál kevesebb	8	1,6	28	5,4	36	3,5
8 általános	162	32,2	181	34,9	343	33,6
Szaktanulmányképző	201	40,0	122	23,6	323	31,6
Szakisola	5	1,0	17	3,3	22	2,2
Szakközépiskola	52	10,3	81	15,6	133	13,0
Technikum	18	3,6	6	1,2	24	2,4
Szaktanulmány	5	1,0	2	0,4	7	0,7
Gimnázium	39	7,8	59	11,4	98	9,6
Főiskola	8	1,6	15	2,9	23	2,3
Egyetem	5	1,0	7	1,4	12	1,2
Összesen	503	100	518	100	1 021	100

A táblázatból jól látszik, hogy a nyilvántartott álláskeresőök többségét a 8 általános végzettséggel rendelkezők teszik ki (33,6%). Ki kell emelni, hogy a nyilvántartottak közel egyharmada (31,6%) szaktanulmányképzőt végzett, tehát rendelkezik szakképesítéssel, ami javítja a nyílt munkaerőpiacon történő jövőbeni elhelyezkedésük esélyeit. Hosszabb időtávot vizsgálva elmondhatjuk, hogy azon ügyfelek száma jelentősen csökkent, akik 8 általános iskolai végzettséggel sem rendelkeznek: 2010. decemberében ez az adat 6,9% volt a mostani 3,5%-hoz képest.

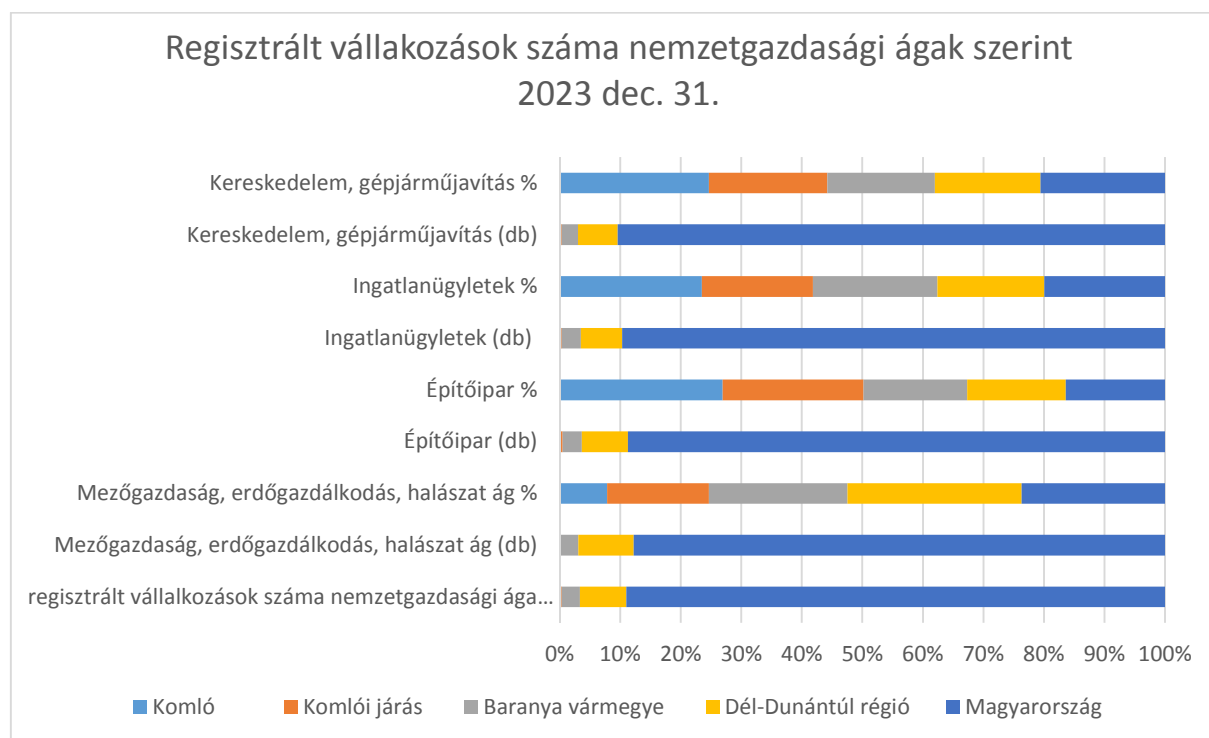
A tartósan, egy évet meghaladó időtartamban nyilvántartott álláskeresőök számát vizsgálva a következő adatokat láthatjuk:

Dátum	Komló járás	Komló város
2022. december hónap	368	234
2023. december hónap	333	212
2024. december hónap	322	212

A célcsoporthoz tartozó személyek számát vizsgálva láthatjuk, hogy folyamatosan csökkent azok száma, akik 365 napnál tovább voltak álláskeresőként nyilvántartásban. Fontos megjegyezni, hogy ehhez a csoporthoz jellemzően azok a 60. életévüket betöltött álláskereső tartoznak, akik nyugdíj előtti álláskeresői segélyben részesülnek, és a nyílt munkaerőpiacon történő elhelyezkedési lehetőségük – koruk és motivációjuk miatt - jelentős mértékben korlátozott.

A **közúti elérhetőség korlátozottsága** mellett Komló esetében az **ipari használatra alkalmas épületek, telkek alacsony száma** további gátakat szab a gazdasági fejlődés elé. A betelepülő vállalkozások ösztönzésére jelenleg is működnek kezdeményezések (területvásárlási kedvezmény, bérleti díj-kedvezmény, munkahely-teremtési támogatás).

A regisztrált vállalkozások száma Komlón 2023-ban 2358 db volt, melynek 59,8% -a 1-9 főt foglalkoztató cég (1410 db). A **nemzetgazdasági ágak szerinti megoszlást** az alábbi diagram hivatott bemutatni. Az adatokból kiolvasható, hogy míg a mezőgazdasági tevékenységek minden tekintetben alulreprezentáltak Komlón, addig az építőipari, kereskedelmi és ingatlanügyletek szolgáltatásokat kínáló cégek száma magasabb a járási, megyei, régiós és országos átlagoknál egyaránt.

Komlón **jelenleg az ingatlanügyletek szektorban működő vállalkozások száma a legmagasabb**, ezt követi az építőipar és a kereskedelem, gépjárműjavítás.

Gazdasági szervezetek demográfiája

A működő egyéni vállalkozók és egyéb vállalkozások száma Komlón 2024-ben 1.811 db volt. A megszűnt egyéni vállalkozók száma 49 db, a megszűnt egyéb vállalkozások száma 84 db a vizsgált évben.

A működő vállalkozások vállalkozási forma szerinti megoszlását vizsgálva megállapíthatjuk, hogy a legnagyobb számban az egyéni vállalkozók működnek a településen (1005 db). Az egyéb vállalkozások száma 806 db. Ez a súlypontváltás az adójogszabályok változásából ered. A leggyakoribb cégforma a korlátolt felelősségű társaság, melyből 617 db működött Komlón 2024-ben. A második leggyakoribb vállalkozási forma a betéti társaság 120 egységgel, a településen működött ezen kívül 63 db részvénytársaság, 3 közkereseti társaság, és 3 szövetkezet is.

Összességében megállapítható, hogy a vállalkozások száma az előző évhez képest 5,4 %-os emelkedést mutat.

Egyes ágazatok rövid ismertetése (2024-es adatok alapján)

A *mezőgazdaság* nemzetgazdasági ágban Komlón mindössze 11 vállalkozás működött a 2024-es évben, amely rendkívül csekély arányt képvisel. Ez érthető, hiszen a domborzati viszonyok ehhez erős korlátot jelentenek, és Komló fejlődése ennek megfelelően az iparra épült.

A *feldolgozóipar* nemzetgazdasági ágban Komlón 117 vállalkozás működött, ami az összes vállalkozás közül 6,4 %-os arányt mutat, az *építőiparban* pedig 161 vállalkozás tevékenykedett (8,8 %). A *bányászat* területén pedig összesen 4 vállalkozás volt jelen. Az utóbbi eset mutatja igazán, hogy a gazdasági teljesítőképességet elsődlegesen nem a vállalkozások számával és arányával lehet kifejezni, hiszen a helyi Kőbánya többször az év „legnagyobb helyi adófizetője volt”, az egyre bővülő megrendelésállomány és kapacitásbővítés okán.

A *kereskedelem* ágazatban Komlón 240 vállalkozás működött, amely 13,25 %-os arányt jelent. A *szállítás* területén 47 vállalkozás tevékenykedett. A *szálláshely* szolgáltatás, *vendéglátás* ágazatban pedig 54 vállalkozás tevékenykedett.

A *műszaki* ágazatba 135 vállalkozás tartozott, míg az ingatlanokkal összefüggésben 77 gazdasági szereplő volt jelen Komlón.

A *pénzügyi szektor*, az *energiaszolgáltatás* és a *telekommunikáció* a helyi igényekhez igazodóan van jelen, kiemelt irodaközpont nem működik Komlón ezen szektorokban.

A *Humán és egyéb szolgáltatások* területén Komlón a működő vállalkozások száma 2024-ben 171 db.

Turizmus

Komlón a 2024-es évben 28 db kereskedelmi szálláshely várta az ide látogatókat, A szálláshelyek közül 2 szálloda (ezek közül az egyik wellness szálloda), 12 üdülőház és 14 magánszállás található a városban.

A vendégéjszakák számának (2020-2024) vizsgálatakor megállapítható, hogy a Covid miatt visszaesett a vendégforgalom 2020/2021-ben. Az adóköteles vendégéjszakák száma 2022-től visszaállt a korábbi szintre, 2024-ben ez összesen 46032 db volt.

Külön kiemelendő Komló – a sajátos mikroklímájú, országosan is ismert Sikonda városrész szerepe, ahol a település egyetlen wellness szállodája működik, jelentősen hozzájárulva a településen eltöltött vendégéjszakák számához. A hotel megléte és működése jól mutatja, hogy a rekreáció területén számos lehetőség állhat Komló előtt a jövőben.

Mindezeken felül két jelentős turisztikai attrakció is működik a városban, a magánfenntartású Mini Zoo Komló és az önkormányzati fenntartású Komlóverzum Látogatóközpont, valamint a Komlói Kaptár, Művelődési Központ.

Az aktív sportot kedvelők számára is kiváló hely városunk, mely megmutatkozik a vendégéjszakák számában is. A futás, túrázás, horgászás, nordic-walking, kerékpározás kedvelői is szívesen ellátogatnak településünkre. Mindemellett a kulturális turizmus is fellendülőben van a városban.

Kereskedelem

Komlón a kiskereskedelmi üzletek száma és aránya az általános keresleti és kínálati modellre épül. A jellemzően alapvető termékkörrel működő üzletláncok jelen vannak, de a ruházati- és a műszaki kereskedelmet folytató multinacionális cégek már nem tudtak helyben letelepedni. Ennek nyilván az internetes kereskedelem is az egyik kiváltó oka. A szolgáltatások számszaki többségét magánvállalkozások biztosítják. A közüzemi, kommunikációs, pénzügyi, postai és közlekedési alapszolgáltatások biztosítottak, a postai szolgáltatások állami telephelyeinek száma a jogszabályi előírásoknak megfelelően 1-re csökkent az utóbbi években, azonban városunkban két helyen is magánszolgáltatóval bővült az e tevékenységet ellátó szolgáltatók köre.

Vendéglátás (2024-es adatok alapján)

Komló városában összesen 74 db vendéglátóhely működött (ebből 7 egység főző- és tálalókonyhaként), ami az előző évekhez képest visszalépést jelent. A vendéglátóhelyek közül az italkimérést folytatók száma 23 db volt 2024-ben.

Önkormányzat bevételei

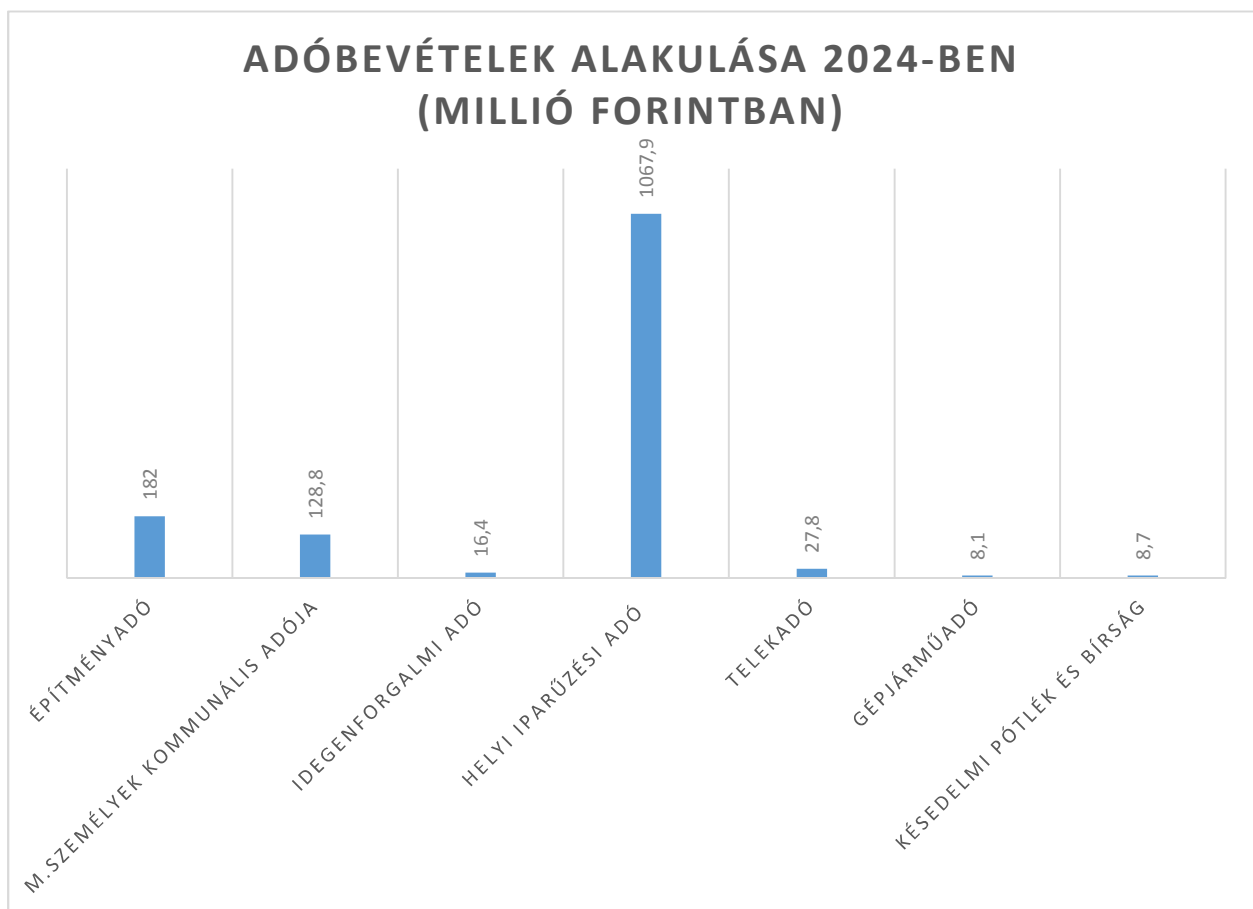
Az önkormányzat bevételei között az önkormányzatok költségvetési támogatásai jelennek meg a legnagyobb arányban, ám ezt követően az önkormányzat saját bevételei következnek, amelyet alapvetően az adóbevételek határoznak meg.

Komló adóbevételeiben a helyi iparűzési adó dominál, ezt az építményadó, majd a magánszemélyek kommunális adója követi.

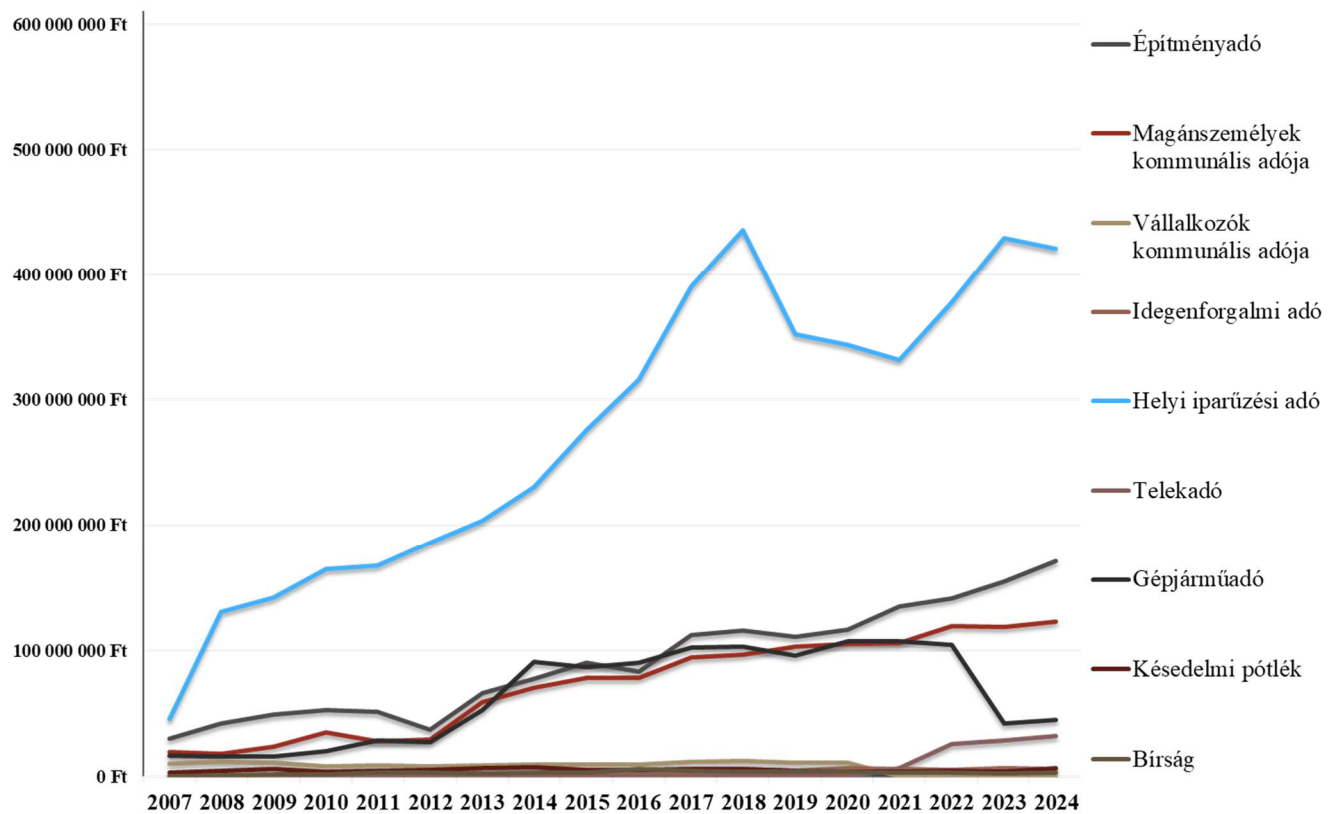
Az önkormányzat gazdasági helyzete

Forrás: „Közmeghallgatás” 2025.

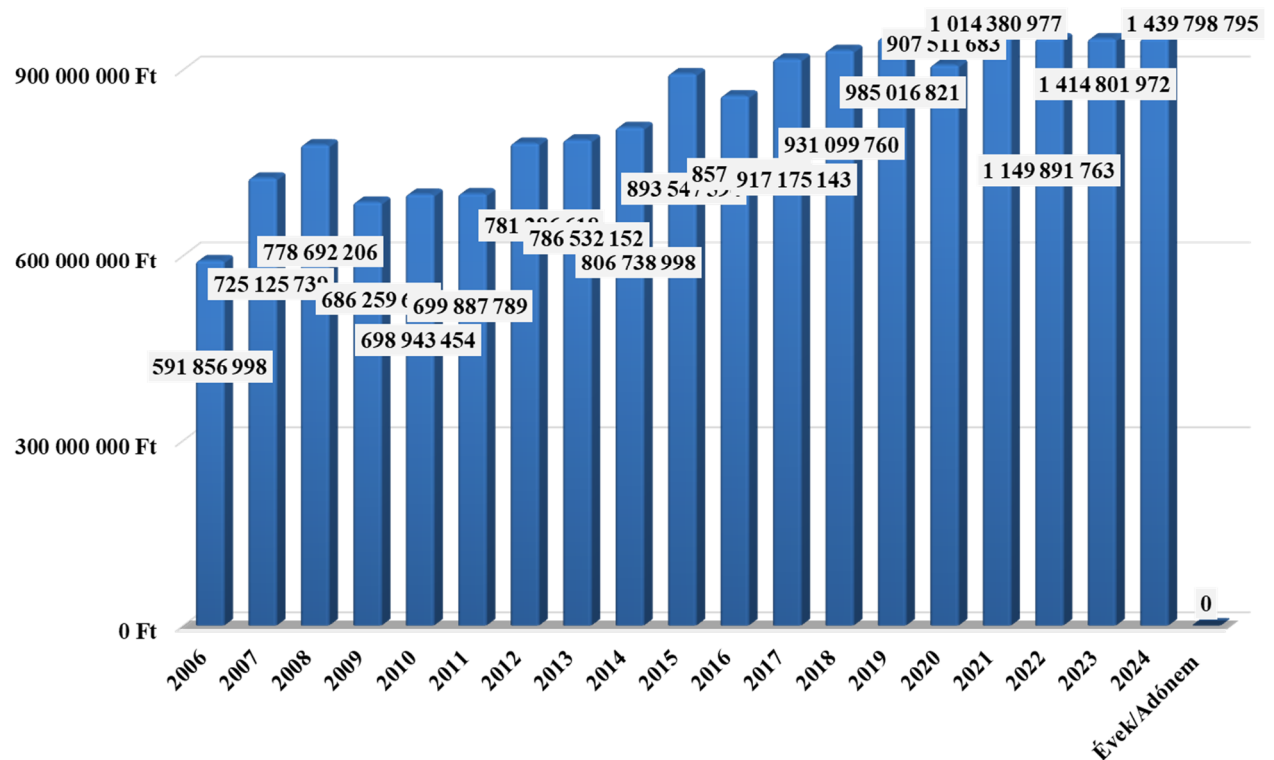
Adóbevételek tervezett alakulása 2024-ben:

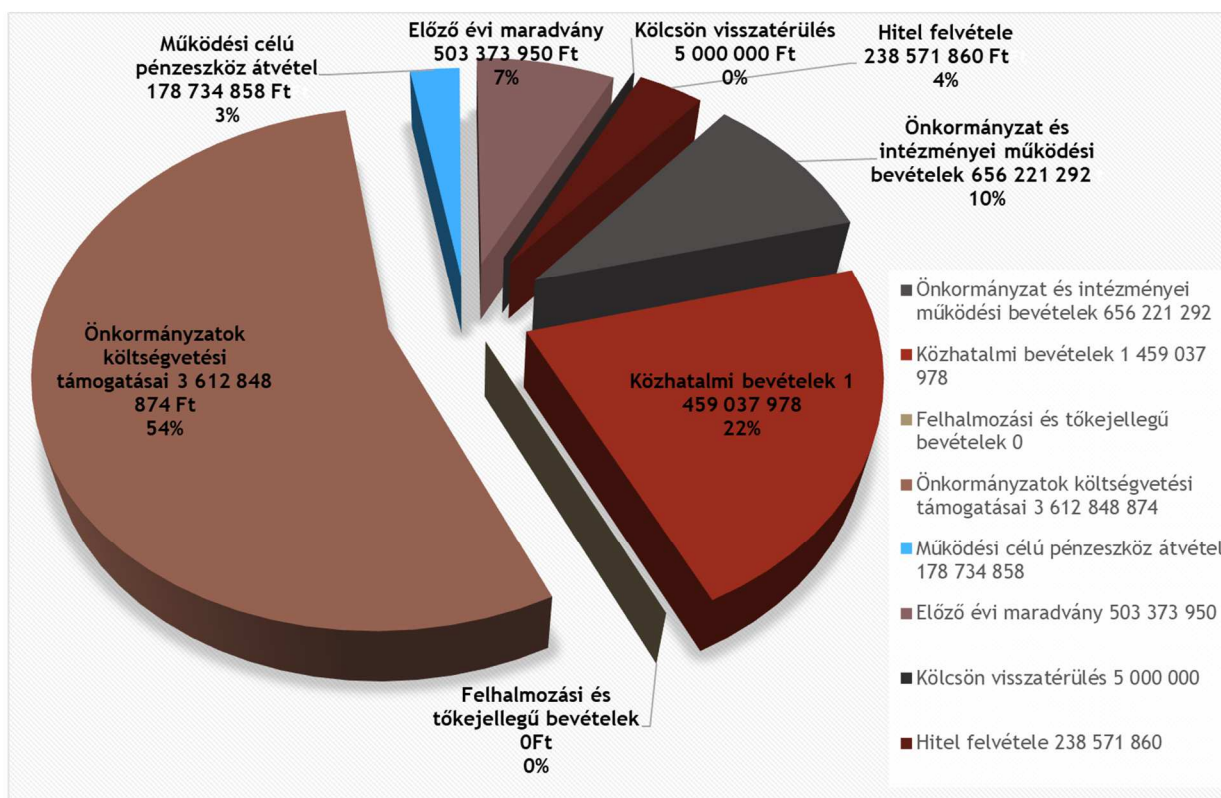
Az adóbevételek alakulása 2007-2024.

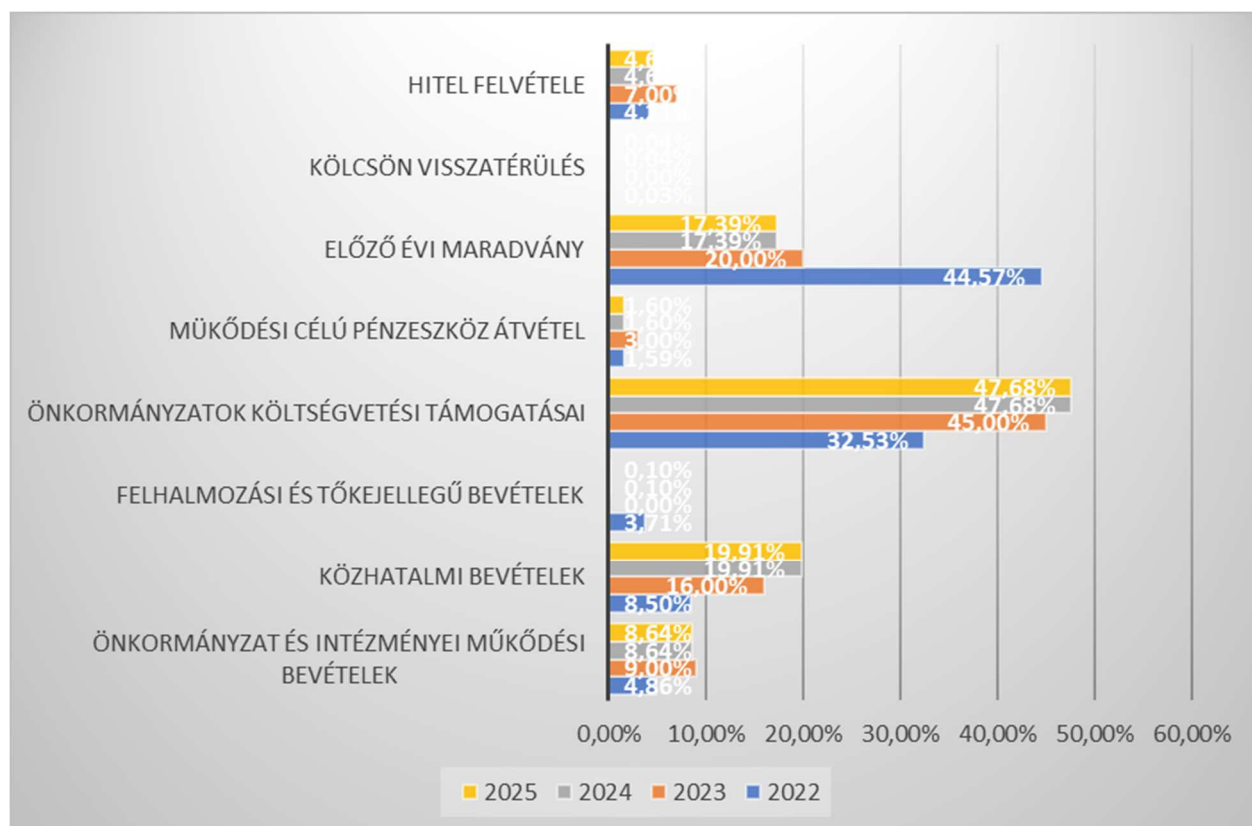
Össz-adó bevétel alakulása 2006-2024-ig:

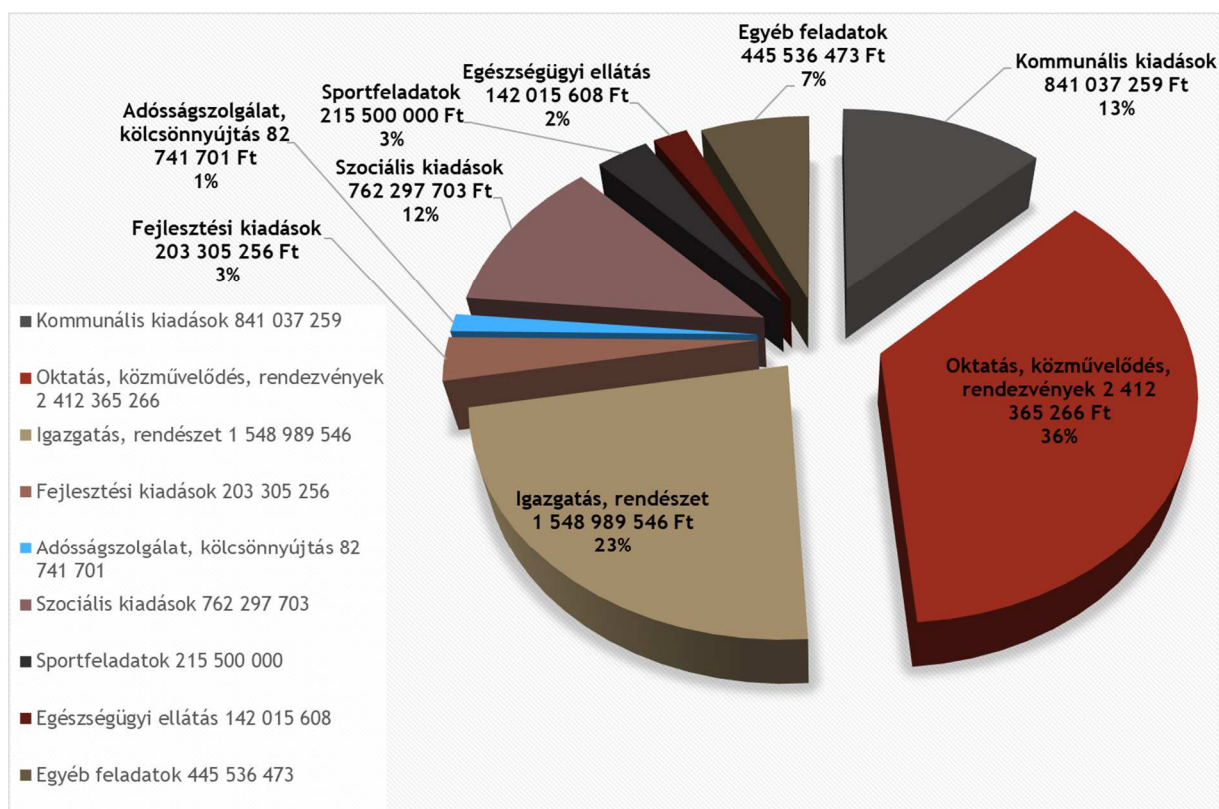
Komló Város Önkormányzat 2024. évi költségvetési bevételei:

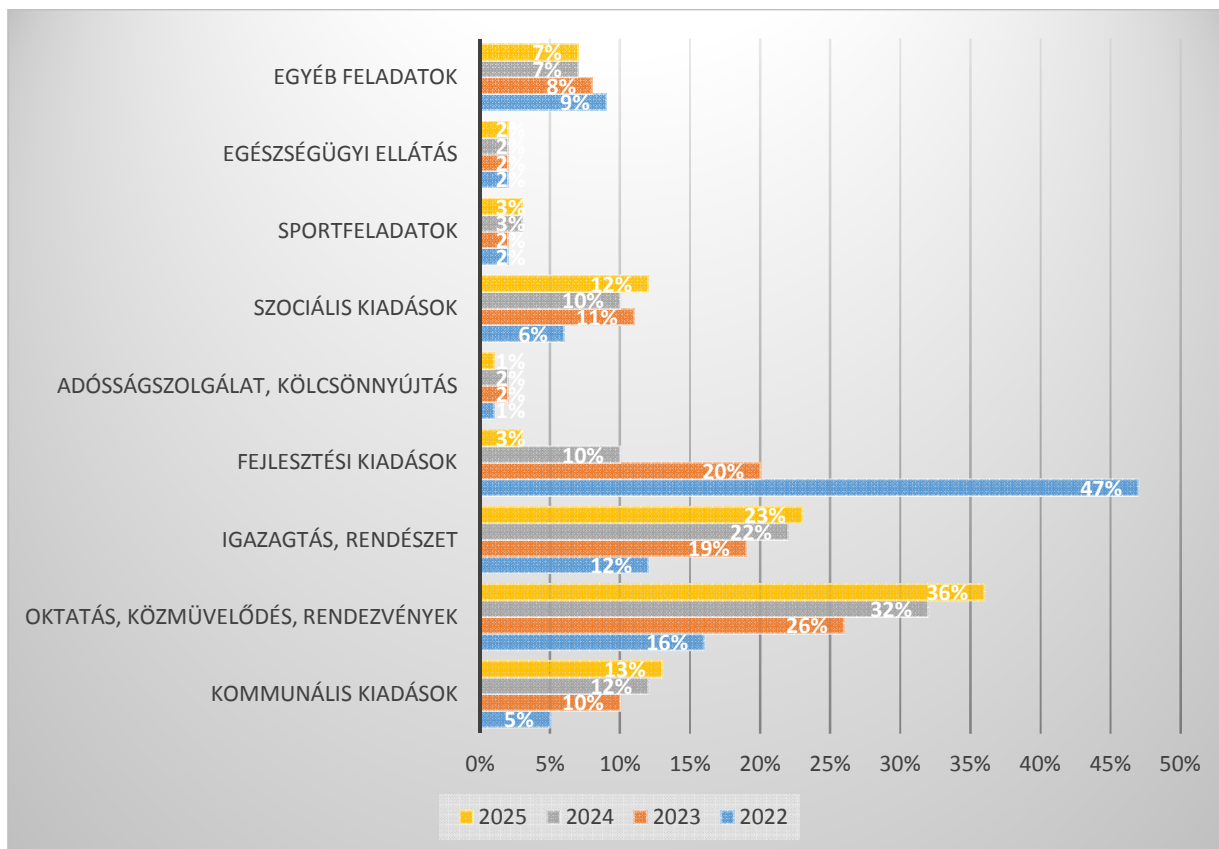
Komló Város Önkormányzat 2022-2025. évi költségvetési bevételei:

Komló Város Önkormányzat 2024. évi költségvetési kiadásai:

Komló Város Önkormányzat 2022-2025. évi költségvetési kiadásai:

Komló és térségének közlekedés-földrajzi helyzete

Egy város fejlődési lehetőségeit nagymértékben meghatározzák a település és környezetének közlekedés-földrajzi viszonyai, így a gazdaságfejlesztési programban mindenképp fontos a tématerület legalább érintőleges vizsgálata.

Közúti közlekedés

Komló város közlekedés-földrajzi adottságait (egyben településszerkezetét is) nagyban meghatározzák az erősen tagolt domborzati viszonyok. A település közúti közlekedési kapcsolatai tágabb térségével együtt – akár csak az egész Dél-Dunántúl esetében – történelmileg alulfejlettek.

A város közúti elérhetőségét Hosszúhetény irányában a 6. számú országos főút, illetve az M6-os autópálya, valamint a Mánfán vagy Magyarorszáken keresztül elérhető 66. számú másodrendű főút biztosítja, ezeken keresztül kapcsolódik a település az országos közúthálózat vérkeringésébe. Fontos ugyanakkor megemlíteni, hogy mindegyik főbb közlekedési útvonal csupán alacsony kapacitású és viszonylag rossz minőségű harmad- és negyedrendű úton keresztül érhető el, ami nagymértékben rontja az elérhetőségi viszonyokat.

A gyorsforgalmi úthálózatok elérhetősége a közelmúltban elkészült M6-os, illetve M60-as utak megépültével nagymértékben javult. Rajtuk keresztül jelentősen csökkent a főváros eléréséhez szükséges idő hossza, valamint javult a térség, és vele együtt Komló tökevonzó képessége. A jövőben a város számára kiemelten fontos lehet az M9-es autópálya, illetve az M65-ös gyorsforgalmi út kiépítése, melyekhez a város a Településszerkezeti Tervében is megfogalmazott igények szerint közvetlen kapcsolódást szeretne. Ezeknek a beruházásoknak a megvalósulása a közeljövőben sajnos hatalmas beruházás igényük miatt kérdéses, jelentőségük ugyanakkor a település fejlődése szempontjából kiemelkedő lehet.

Amellett, hogy a település közlekedési kapcsolatai a tágabb térségek irányában nem ideálisak, szűkebb térségével való elérhetőségi viszonyai kifejezetten rossznak mondhatók. A város bár a Komlói járás székhelye, a járás számos településéről közúton nehezen közelíthető meg. Ez a tényező akadályozza Komlót térségi központi szerepének megerősítésében.

A település belső közlekedési rendszere több szempontból is hiányosságokban szenved. Sok esetben elégtelen egyrészt a település belső úthálózatának burkolati minősége, másrészt pedig számos útszakasz áteresztő képessége, különösen a közösségi közlekedés szempontjából. Nagy problémát jelent, hogy a település minden részének eléréséhez igénybe kell venni az átmenő- és jelentős teherforgalmat is lebonyolító kelet-nyugati illetve észak-déli irányú fő közlekedési tengelyeket. Az 1.299.507.944.- Forint összköltségű fejlesztés a városközponttól délre lévő bétai elkerülő út, közel 6 km hosszúságú meglévő út felújítását foglalta magába. Ez az elkészült beruházás csökkentette a városközpont átmenő személy- és teherforgalmát. A vasút keresztezi a városközpontot, indokolt lenne a vasút városközponton kívülre történő áthelyezése, így a városközponti csomópontok (Kossuth L. utca, Bem utca, Pécsi út) tehermentesítése, rendezése is megoldottá válna. Továbbá az Altáró és a Tröszt utca összeköttetése is tehermentesítené a belvárosi csomópontok forgalmát és szükséges lenne a területen lévő vállalkozások számára is.

Vasúti közlekedés

A vasúti közlekedés szempontjából Komló kedvezőtlen helyzetben van, hiszen nem érinti közvetlenül vasúti fővonal. A település vasúti elérhetőségét a Komlón végződő Dombóvár – Sásd - Komló vasúti szárnyvonal biztosította, amelynek alacsony személyforgalma azonban megkérdőjelezte gazdaságos működtetését, így a személyszállítás ideiglenesen több éve szünetel. Nem a személyszállítás megszüntetése a cél, hanem annak településen belüli elérhetőségének biztosítása rationális területfelhasználás mellett. Az alternatívák vizsgálata után a mecsekjónosi településrészre való végállomás kialakítása fogalmazódott meg.

A jelenlegi vonal nem jelentős teherforgalmat bonyolít, amely főként a településen működő kőbányának köszönhető.

A város életében a vasútnak több negatív hozadéka is van, hiszen a vasútállomás közvetlenül a településközpontban helyezkedik el, kettévágva azt. A vasútállomás áthelyezésére évek óta van szándék a városvezetés részéről, folyamatosan keresik a finanszírozási lehetőségeket. Az állomás áthelyezésével egységes településközpont jöhetne létre, és nagy területű értékes ingatlan válhatna hasznosíthatóvá.

Légi közlekedés

A gazdaság globalizációjával egyre jobban felértékelődött a nagyvállalatok telepítési tényezői között a megfelelő minőségű légi kikötők közelsége. A cégek számára egyre fontosabbá válik a minél gyorsabb elérhetőség lehetősége, különösen a nagy értékű áruk, illetve a magasan kvalifikált munkaerő, a magas rangú menedzserek esetében.

Komlótól közúton 32 km-re található a legközelebbi légikikötő Pécs-Pogány területén. A repülőtér alkalmas nemzetközi menetrendszerinti járatok indítására és fogadására. A közelmúltban jelentős fejlesztéseket hajtott végre rajta, és a jövőben is várhatóak további, a kapacitás bővítését és a szolgáltatás minőségének javítását célzó beruházások. Komló elérhetőségi viszonyainak vizsgálatakor a reptér közelsége mindenképp pozitívumként értékelhető, hiszen viszonylag rövid közúti megközelítés után a város bekapcsolható a nemzetközi légi közlekedésbe.

Tömegközlekedés:

A településen a tömegközlekedés kapcsán autóbusszal végzett közszolgáltatási személyszállítás történik. A feladat ellátása megyei jogú városként lenne köteles feladat azonban a település morfológiáját tekintve a buszközlekedés ellátása mindenképpen szükséges. A jövőre nézve a gépjárműpark állandó megújítása és zöld buszok alkalmazása tervezett.

A település közműellátottsága

A település megfelelő közműellátottsága fontos egyrészt a lakosság életkörülményeinek, másrészt pedig a település tökevonzó képességének szempontjából. A közművekkel megfelelően ellátott településnek magasabb a népességmegtartó ereje, valamint az ipar telepítése szempontjából is kedvezőbbek az adottságai. A Magyar Kormány 290/2014. (XI. 26.)

Korm. rendelete a kedvezményezett járások besorolásáról is nagy súllyal veszi figyelembe az infrastruktúra és környezeti mutatókat. Ennek is köszönhető, hogy a Komlói a Baranya megyei járások közül a második legelőkelőbb helyen van.

Ivóvíz ellátás és szennyvízkezelés

A város vízi közmű hálózata összességében jónak mondható. Teljes körű a vezetékes ivóvíz ellátás, és közel teljes körű (98%) a vezetékes szennyvízelvezetési arány. A város belterületén a csatornázottság 100 %-os, a 2017-2020 között, a Környezeti és Energiahatékonysági Operatív program (KEHOP) keretében megvalósult szennyvíz beruházásnak köszönhetően. A vezetékes szennyvízcsatorna jelenleg két településrészben nem elérhető (Zobápuszta, Kisbattyán). Ezek a városrészek a belterülettől távolabb helyezkednek el, a szennyvíznek a tisztítótelepre történő eljuttatása a távolság és a terepviszonyok miatt magas költségigényű, megvalósítását az önkormányzat csak pályázati támogatásból tudná megvalósítani. A település szennyvíztisztítója jelentős szabad kapacitásokkal rendelkezik, így képes lehet a megnövekedett igények kiszolgálására is. A fenti KEHOP beruházás keretében a több mint 30 éves telep korszerűsítése is megtörtént, amely által energiahatékonyabban, valamint a környezetvédelmi előírásokat betartva üzemel.

Az ivóvíz ellátás és a szennyvízelvezetés kapcsán – annak 2023. évben a Magyar Állam tulajdonába való átadásáig - a tervezett fejlesztéseket a település minden évben meghatározott és a képviselő-testület által elfogadott gördülő fejlesztési tervében kerültek meghatározásra. A település céljai között szerepelt a víziközmű rendszerek felújítás, ivóvíz hálózatok és ivóvíz minőségjavítása, amelynek keretében tervezett a város területén lévő víziközmű-hálózat elmaradott részeinek azbesztmentesítése. A jövőben ezen fejlesztési szándékok - a tulajdonosváltás okán - a Magyar Állam döntési jogkörében tartoznak, de az önkormányzat a fejlesztési tervek összeállításához az igényeit minden évben benyújtja az Állam felé.

Felszíni vízelvezetés

A klímaváltozás okozta, helyenként szélsőséges időjárási viszonyok az önkormányzatokat új feladatok elé állítják a csapadékvíz-elvezető hálózatok működtetése szempontjából. A domborzati viszonyok miatt ezek a problémák Komlón hatványozottan jelentkezhetnek. A felszíni vízelvezetés szempontjából a településen a közeljövőben szükséges megvalósítani a hálózat fejlesztését, és a rendszeres karbantartásra is szükséges odafigyelni a vízkárok megelőzése érdekében.

A felszíni vízelvezetés egyik meghatározó eleme a Kaszánya-patak, amely mind nyílt, mint zárt rendszerben halad végig a városon. A vízfolyás jellegzetessége, hogy a város belterületén összegyűlő csapadékvíz jelentős része a patakba folyik. Ehhez hozzáadódik a város terepadottságai, amely miatt együttesen hozzájárul villám árvizek kialakulásához. A károkozás elkerülése vagy csökkentése érdekében szükséges a patak felső, nyílt szakaszán a meder felújítása, valamint a városközpont alatt húzódó zárt szakasz felülvizsgálata, bővítése.

Villamos energia

A villamos energia vonalas hálózatok kiépültsége a településen teljesnek mondható. Az ellátás hatékonyságának növelésére, a hálózati veszteségek csökkentésére lehetnek szükségesek fejlesztések a közeljövőben. Mivel a kapacitásokat a bányászat jelentős energiaigényéhez igazítva alakították ki, azok bőségesen rendelkezésre állnak a gazdaság fejlődésével párhuzamosan növekvő igények kielégítésére. Ugyanakkor a város egyes körzeteiben lokális kapacitáshiány mutatkozik a transzformátorok kiterheltsége miatt. A település közvilágításának korszerűsítése első ütemben 2011. évben, majd második ütemben 2014-ben valósult meg, amely a jelentős energia megtakarítás mellett a közbiztonság javulásához is hozzájárul.

A 2011. évben megvalósított közvilágítási fejlesztés egyes elemei idővel elvalutá váltak, közel 700 db (654db) lámpatest, a Városgondnokság javaslata alapján 2024. évben korszerűsítésre került.

Földgáz ellátás

A 90-es évek második felében megkezdődött a településen a vezetékes földgázhálózat kiépítése, a gerinchálózat azóta a település szinte teljes egészén kiépült, a rákötések számának emelkedésével folyamatosan növekszik a hálózatba bekapcsolt lakások aránya.

Távhőellátás

A városban jól kiépült távhő hálózat működik, a lakásállomány közel fele (mintegy 5000 lakás) távhőellátással kapja fűtését és használati meleg vizét, valamint a város szinte összes intézményének ellátását is a rendszer szolgálja. A rendszer rekonstrukciója az elmúlt években megindult, azóta a rendelkezésre álló források függvényében zajlik.

Távközlés, kábeltelevíziós ellátás

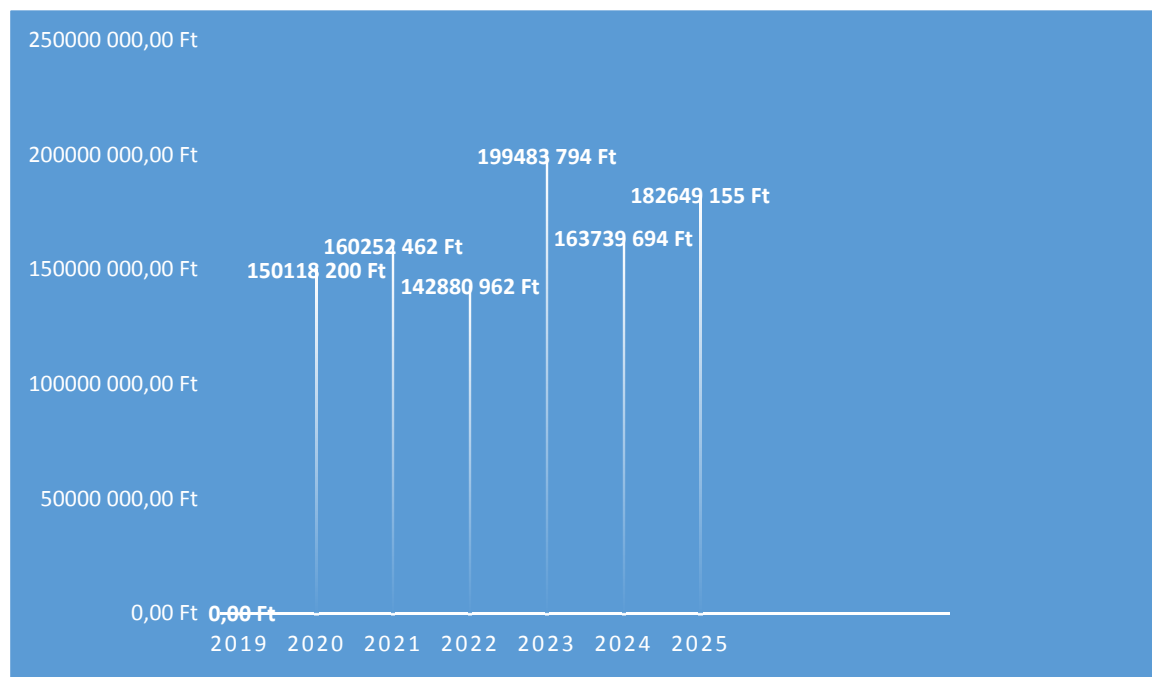
A távközlési hálózatok kiépültsége a településen teljes. A szélessávú internet, illetve a mobiltelefon hálózatok is közel teljeskörűen elérhetőek a város egész területén, azonban azok folyamatos fejlesztése szükséges, amelyekhez külső forrás elengedhetetlenül szükséges. A kábeltelevízió hálózat kiépültsége nem teljes körű, különösen az elszigetelt külső településrészek ellátása nem megoldott.

Az önkormányzat gazdasági helyzete

Az önkormányzat hitelállományát az önkormányzati hitelkonszolidációjának részeként 2013-ban az állam átvállalta. Az önkormányzat azóta felvett fejlesztési hiteleinek állománya töredéke a 2010-es csúcsértéknek (1. ábra). A konszolidáció következtében az önkormányzat gazdasági helyzete stabilizálódott, ugyanakkor korán sem ideális a következő időszak terveinek megvalósításához. Az elégtelen adóerő képesség miatt, az önkormányzat fejlesztésekre fordítható forrásai nem elégségesek. A közelmúltban történt és jelenleg is zajló nagyobb fejlesztések többlet adóbevétel generáló hatása csak hosszabb távon tud megjelenni. Ennek megfelelően az önkormányzati fejlesztések céljellegű fejlesztési támogatásnak

birtokában indulhatnak el. Ezeket a forrásokat egészíti ki az önkormányzat fejlesztési hitelfelvétel révén.

1. ábra: Komló adósságállományának alakulása (2019-2025)

Ezzel összhangban az önkormányzat bevételeiben az önkormányzatok költségvetési (döntően működési) támogatásai jelennek meg a legnagyobb arányban, csak ezt követi az önkormányzat sajátos bevételei, amelyet alapvetően az adóbevételek határoznak meg.

GAZDASÁGI JÖVŐKÉP

A település jövőképe a gazdasági környezetére vonatkozóan

Komló Város Önkormányzatának 2017-ben készült Integrált Városfejlesztési Stratégiája a város jövőképét az alábbiakban foglalja össze:

„A város önmagáról alkotott jövőképe szerint **20-25 év múlva Komló** egy modern, mégis hangulatos, pezsgő kulturális és sportélettel rendelkező, gazdasági potenciáljának és nívós szolgáltatásainak köszönhetően **lakosainak az európai átlag-életszínvonalat biztosítani képes vidéki kisváros** lesz, amely egyúttal eredményesen betölti a kistérség szellemi, **ipari, kereskedelmi és idegenforgalmi központjának** szerepét, ezzel húzóerőt gyakorolva a kistérség lakosainak életminőségére.”

A fenti jövőkép gazdasági aspektusát a következő – a 2025-ben készült ITS-ből származó – bekezdés jelképezi:

„Komlón a helyi gazdaság már több lábon áll, melyet a város a jövőben tovább erősít. A gazdaságfejlesztési potenciállal bíró, fejlesztésre alkalmas szabad területek (önkormányzati tulajdonba kerültek. A város tudatos és önálló gazdaságpolitikát folytat, bevételei kiszámíthatóak, pénzügyi helyzete stabil, melynek mentén a vállalkozások működése, továbbiak Komlóra települése, és hosszútávú kiegyensúlyozott fejlődése biztosítható. A térség természeti adottságaira alapozva növekszik a megújuló energia felhasználása, így az ipari fejlődés ellenére az energiafelhasználás számottevően nem növekszik. Sikondára, a rekreációs és aktív turizmusra, valamint a bányászati múltra és a szocialista építészeti emlékekre alapozva a helyi adottságokat kihasználva a turizmus fejlődik, a város és környezete felkerül Magyarország turisztikai térképére. Komló sikeresen felépíti saját imázsát, mely a város múltjának megszépült emlékeit és a modern és vendégszerető várost helyezi előtérbe. (ITS 2025., 5. o.)

A fenti az ITS-ben megfogalmazott jövőkép kellőképpen hosszú távú, így az ITS elkészültét követő 11 évben nem avult el, azaz jelen dokumentumban annak aktualizálása nem szükséges.

A város gazdasági jövőképe a térségi szerepére vonatkozóan

Komló gazdasági jövőképe a térségi szerepére vonatkozóan járásközponti szerepet vizionál. Ez a szerepkör Pécs közelsége ellenére is megköveteli, hogy Komló „ingázási mérlege” legalább egyensúlyba kerüljön (ma jóval több Komló-i lakos jár el napi rendszerességgel dolgozni Komlóról, mint ahány nem komló-i bejár a városba). Komló jövőképe tehát egy olyan szellemi, ipari, kereskedelmi és idegenforgalmi központi szerep, amely Pécs közelsége ellenére is inkább jelent vonzásközpontot a járásában, mint Pécs agglomerációjának részét. Ezzel Komló feloldaná azt a diszkrepanciát, hogy Baranya megye második legnagyobb városa, ugyanakkor nem lát el valós központi funkciót (a napi ingázások alapján).

A fenti jövőkép természetesen nem jelenti azt, hogy Komló megszakítaná szoros gazdasági és társadalmi kapcsolatát Pécs városával – épp ellenkezőleg, ezek a kapcsolatok mindkét város számára kedvezőek és erősítésük célszerű –, egyszerűen annyit jelent, hogy Komló gazdasága és foglalkoztatási képessége oly mértékben megerősödik, hogy képes a környező települések lakosságát is foglalkoztatni (nettó módon).

A településfejlesztési elvek rögzítése

A város két horizontális célt fogalmaz meg melyeket a program tervezésének és végrehajtásának valamennyi szintjén elő kell segíteni:

Minden társadalmi csoport esélyegyenlőségének biztosítása

A megkülönböztetés tilalma, mint alapelv, a megvalósítás minden szakaszában betartásra kell, hogy kerüljön, különös tekintettel az esetleges támogatásokhoz való hozzáféréssel kapcsolatosan. Komló gazdaságfejlesztési programjának végrehajtása során kiemelt figyelemmel kell lenni a fogyatékkal élő emberek hozzáférhetőségének kritériumára. A sajátos helyi adottságok (pl. cigányság magas aránya) figyelembevételével lehetőséget kell biztosítani a programvégrehajtás során érvényesíteni kívánt esélyegyenlőségi területek kijelölésére és prioritizálására, amelyek hozzájárulnak az esélyegyenlőségi célok eléréséhez.

Hosszú távú fenntartható növekedés biztosítása a társadalmi, gazdasági és ökológiai szempontokon alapuló egyensúlyra törekedve

A társadalmi, gazdasági és ökológiai szempontokat figyelembe vevő fenntartható növekedés biztosítása a teljes tervezést átszövő horizontális célként jelenik meg. A szociális és a környezeti problémák fontosságának, e problémák, illetve megoldási lehetőségeik és a gazdasági fejlődés közötti sokrétű összefüggések felismerésével egyre inkább teret nyernek azok a nézetek, amelyek szerint e három területet együtt kell vizsgálni, s sajátosan a környezet és fejlesztés kérdéseinek együttes megközelítése szükséges.

GAZDASÁGI CÉLOK

A település átfogó fejlesztését szolgáló gazdasági célok meghatározása

Komló Város Önkormányzatának 2025-ben felülvizsgálatra kerülő Integrált Településfejlesztési Stratégiájában az átfogó cél mellett tematikus célok és alcélok is megfogalmazásra kerültek. Ezek a célok ma is megállják a helyüket, így azok jelen gazdasági program célrendszerét is jelenthetik – és jelentik is –, azzal a módosítással, hogy a gazdasági részcélok (alcélok az ITS gondolatrendszerében) kiegészítésre kerültek a „közfeladat-ellátás költséghatékonyságának javítása (G4)” részcéllal.

A fentiek alapján Komló város gazdasági programjának célrendszerét a(z) 1. táblázat mutatja be. A célrendszer részletesebb ismertetése pedig az alábbi fejezetekben látható, tematikus célok szerinti bontásban.

Gazdasági versenyképesség növelése

A város fejlődésének egyik legfontosabb eleme a gazdaság megerősödése, versenyképességének növekedése. Az első tematikus cél ennek elérésére 4 részcélt fogalmaz meg: tökevonzó képesség javítása (G1); periférikus közlekedési helyzet csökkentése (G2);

turisztikai kínálat és infrastruktúra fejlesztése (G3); közfeladat-ellátás hatékonyságának javítása.

A tökevonzó képesség javítását kitűző G1 rész cél eléréséhez az első tematikus cél többi rész célja is hozzájárul, ám számos belső erőforrást is szükséges megemlíteni. Ezek közül az egyik a legfontosabb a város és környezete alatt található ásványkincs vagyon, melynek esetleges hasznosítási lehetőségei jelentős tőkét vonzhatnak a városba. Fontos megemlíteni még a bányászat korábbi létesítményeit (Zobák és Béta akna), melyek kiépített infrastruktúrájukkal a jövőben az ipartelepítés helyszínei lehetnek. Ezeknek az ingatlanoknak egy jelentős része ma magántulajdonban van, megfontolandó az önkormányzati tulajdonú iparterületek arányának növelése, a rendezettebb tulajdonviszonyok kialakítása.

A G2-es rész cél a település periférikus közlekedési helyzetének csökkentését célozza. Az M6-os és M60-as utak közelmúltban történt befejezése ugyan jelentősen lerövidítette a gyorsforgalmi hálózat elérhetőségét a településről, ám a közlekedési zártág további enyhítésére még számos beruházás szükséges. Egyrészt az M9-es autópálya, másrészt pedig az M65-ös gyorsforgalmi út jövőbeli megépülése, valamint ezzel párhuzamosan a rávezető szakaszok, és a településről kivezető egyéb útszakaszok megfelelő kiépítése a jövőben rendkívül kedvező közlekedési helyzetet is eredményezhet a város számára.

A megvalósult „Bétai elkerülő út megvalósítása” tárgyú beruházás hozzájárul a belterületen történő szükségtelen áthaladás megszüntetéséhez, így a közeli főutak, illetve gyorsforgalmi utak elérése gyorsabbá vált.

A G3-as rész cél a turisztikai kínálat és infrastruktúra fejlesztését célozza, melyhez a megfelelő alapok rendelkezésre állnak a településen. Számos olyan adottsággal rendelkezik a város, melyek kiaknázásával jelentősen nőhetnek a turisztikai bevételek. A bányászati és nehézipari múlt emlékeinek felfedezése turisztikai útvonalakkal és emlékhelyek, új kilátóhelyek érintésével, valamint a település szép természete környezet, a kerékpáros sport és bakancsos turizmus is jelentős potenciálokat rejt magában. A település turisztikai vonzerőjének növelése érdekében valósult meg a múzeum épületének tetőterében kialakított Komlóverzum Látogatóközpont, Városi Könyvtár és Muzeális Gyűjtemény, amely a földtörténeti múlt emlékeit mutatja be. Továbbá elkészült az intézmény környezetében lévő tematikus játszótér is. A projekt megvalósulását követően jelenleg cél az épület környezetének fejlesztése, annak érdekében, hogy az ide érkező turizmust megfelelő infrastruktúrával ellátott terület fogadja: gépjármű és autóbusz parkolóhelyek kialakítása.

Továbbá a település turisztikai vonzerőjét növeli: A Dávidföldi városrészen található MiniZoo, a Juhász Gyula utcában lévő szabadidőpark és erdei kerékpár pályák, valamint a belvárosban található arborétum. A jövőben tervezett Sikonda turisztikai célú fejlesztése, valamint a Juhász Gyula utcában további szabadidős tevékenységekhez kapcsolódó (pl.: pumpapálya, lőtér) területek létrehozása.

A G4 rész célnak az önkormányzat költségvetési egyensúlyának biztonsága, illetve a gazdaságélénkítési céllal felhasználható források növelése érdekében van kiemelkedő jelentősége, amely megteremti az önkormányzat „versenyképes” működésének lehetőségét. A közfeladat-ellátás költséghatékonyságának növekedéséhez elsősorban energetikai

fejlesztések járulnának hozzá, valamint a helyi tömegközlekedés racionalizálásával (elektromos buszok). A korábbi európai uniós támogatásokból elnyert forrásoknak köszönhetően a legtöbb önkormányzati tulajdonú ingatlan energetikai korszerűsítése megtörtént. A jövőben a kimaradt ingatlanok fejlesztése és napelemes rendszerek telepítése tervezett, annak érdekében, hogy fenntartásuk az önkormányzat számára minél költség-hatékonyabb legyen.

Társadalmi kohézió és a helyi identitás megerősítése, népesség megtartása

A gazdaság fejlődésével kapcsolatos célkitűzésekkel párhuzamosan szükséges meghatározni olyan társadalmi célokat, melyek megvalósulásával a lakosság számára kedvező életfeltételek teremtnének, és növekedhet a társadalom belső kohéziója, erősödhet a helyi identitás. A település lakosságának megtartása, megfelelő demográfiai szerkezet elérése érdekében a gazdaság fejlesztése mellett a társadalom területén is szükségesek beavatkozások. A 2. tematikus cél ennek elérése érdekében 8 részcélt fogalmaz meg: munkahelyteremtés (T1); az elvándorlási folyamat megállítása (T2); ifjúság helyben maradásának elősegítése, tudatos ifjúsági koncepció megvalósítása (T3); magas színvonalú oktatási rendszer kialakítása (T4); perifériális településrészek speciális problémáinak megoldása (T5); szolgáltatások fejlesztésének elősegítése, közszolgáltatások színvonalának emelése (e-önkormányzat) (T6); társadalmi élet aktivizálása (T7); közbiztonság javítása (T8).

A tematikus cél keretében megfogalmazott részcélok szoros összefüggésben vannak egymással, és a gazdasági versenyképesség növelését célzó tematikus cél rész céljaival egyaránt. A T1 rész cél a munkahelyteremtést helyezi előtérbe. A cél elérését a gazdasági versenyképesség növekedése nagyban elősegítheti, a G1, G2 és G3 rész célok megvalósulása esetén ugyanis nagyszámú új munkahely jöhet létre a városban.

A T1 rész cél megvalósulása jelentősen hozzájárulhat a T2 rész célban megfogalmazottakhoz. A munkaalkalmak növekedése növeli a település népességmegtartó képességét, amelyből következően csökken az elvándorlási folyamat. Ezen kívül az élhetőbb környezet, és a szolgáltatások jobb elérhetősége is csökkentheti a népesség elvándorlásának ütemét.

A T3 rész cél az ifjúság helyben tartásának elősegítését, és tudatos ifjúsági koncepció megvalósítását célozza. A rész cél megvalósításához szintén fontosak olyan – fentebb is részletezett – szempontok, mint a munkahelyek száma, az élhető környezet és a szolgáltatások elérhetősége. Ezen kívül a fiatalok megfelelő életpályájának alakításához szükséges a tudatos ifjúsági koncepció megalkotása és megvalósítása.

A T4 rész cél által meghatározott cél, a magas színvonalú oktatási rendszer kialakítása, szintén számos rész céllal van szoros összefüggésben. A fiatalok helyben tartásához, az elvándorlás csökkentéséhez, a munkahelyteremtéshez szintén kapcsolódik a megfelelő oktatási rendszer. A település népességmegtartó erejét, és tökevonzó képességét egyaránt növeli a megfelelő minőségű és széles skálájú képzéskínálattal rendelkező oktatási intézmények léte.

Komló településszerkezetéből és korábbi bányászati, nehézipari múltjából adódóan jelentős perifériás településrészekkel rendelkezik, melyek számos társadalmi problémával rendelkeznek. Ezeknek a területeknek a lakossága jellemzően hátrányos helyzetű. A perifériás településrészek speciális problémáinak megoldását célozza a T5-ös rész cél. Olyan, gyakran szociális városrehabilitációra szoruló településrészekkel rendelkezik Komló (pl. Körtvélyes), melyek problémáinak megoldása az ott élő lakosság életfeltételeinek javítása mellett a város költségvetésére nehezedő egyre növekvő nyomás miatt is elengedhetetlen.

A T6-os rész cél a megelőző rész célokkal egyetemben a település népességmegtartó erejének növelését, lakóinak életszínvonal-emelkedését hivatott elérni. A település közszolgáltatásainak javítása, színvonalának emelése a társadalom jobb minőségű szolgáltatásokkal való ellátása mellett a költséghatékonyság szempontjából is pozitív hozadékokkal rendelkezik.

A T7-es rész cél a társadalmi élet aktivizálást célozza. Egy jól működő település igazi népességmegtartó erejét a munkaalkalmak és szolgáltatások megfelelő számú és minőségű rendelkezésre állása mellett a társadalom belső kohéziója, identitástudata adja. Ennek megtartása, fokozása érdekében szükséges a társadalom mind szélesebb rétegeinek aktivizálása. A társadalmi élet aktivizálására fontos a megfelelő infrastruktúra rendelkezésre állása mellett folyamatos szervezés és koordináció, a társadalmi részvétel ösztönzése.

A T8-as rész cél a közbiztonság javítását célozza, mely kiemelten fontos a T5-ös rész célnál említett periférikus területek esetében. Ezeken a jellemzően alacsonyabb státuszú népesség által lakott településrészekben jelentkezik leginkább a közbiztonság problémája. Mindemellett a település többi részén sem elhanyagolható a kérdés, így a még kamerarendszerrel el nem látott településrészekben is szükséges a megfelelő közbiztonság megteremtése a társadalom nyugodt életkörülményeinek megteremtése érdekében.

Helyi természeti és épített örökség megőrzése és fenntartható fejlődésének elősegítése

A helyi természeti és épített örökségi értékek megőrzése, és fenntartható fejlődésének, hasznosításának elősegítése a társadalom életkörülményeinek javítása, valamint gazdasági szempontokból miatt egyaránt fontos.

A K1 rész cél a természeti területek védelmét célozza, ami több szempont miatt is kiemelten fontos. A jól megővött, természet-közelű területek kiemelték a lakosság egészségmegőrzése és rekreációja szempontjából. Ezen kívül a települést körbevevő szép természeti környezet jelentős turisztikai potenciállal is rendelkezik, amely gazdasági szempontok miatt kiemelten fontos. A kerékpáros és bakancsos turizmus, valamint a pihenni vágyók körében a megfelelő fejlesztések megvalósítása esetén jelentős vonzerővel rendelkezhet Komló.

A környezeti ártalmak csökkentése Komló, mint tradicionális bányászati központ esetében hatványozottan érvényes, ennek megfelelően a K2 rész cél is ezt fogalmazza meg. Komlón és környékén számos elhagyott bányászati és ipari telephely található. Ezeknek a területeknek a rendezése jelentősen hozzájárulhat a környezeti ártalmak csökkentéséhez. Ezen felül a cél elérése érdekében törekedni kell a jelenleg működő termelő vállalkozások esetében is a

kibocsátási értékek csökkentésére, az új beruházók esetében környezetbarát technológiák ösztönzésére. A környezeti ártalmak csökkentése a természetvédelmi és egészségügyi szempontok mellett gazdasági jelentőséggel is bír, hiszen a cél megvalósulása a turizmus szempontjából is fontos.

A környezeti ártalmak csökkentését megfogalmazó részcélhoz is hozzájárul a K3 rész cél, a barnamezős területek rehabilitációja. A Város környékén számos olyan barnamezős terület, korábbi bányaterület vagy ipari hasznosítású ingatlan található, melyek rehabilitálása több szempontból is kiemelt jelentőségű a település számára. Újrahasznosításuk megkezdődött. A Juhász Gyula utca végén található egykori csillefordító épület helyére barnamezős beruházás keretén belül szabadidőpark és vállalkozók háza épült, melyek egyrészt a sportolás lehetőségeit növelik, másrészt kiadó irodákat biztosítanak helyi vállalkozások számára. A beruházás keretén belül a egykori bányászati terület egy részének rekultivációjára sor került. Ennek következtében nem csupán a város ezen része értékelődött fel, hanem a környezetében található nagyméretű zöldfelületek és erdőrészek további lehetőségeket rejtenek magukban mind a turizmus, mind a sportolás tekintetében. Ezzel a beruházással egy újabb mementója tűnt el az egykori nagymértékű ipari környezetnek, átadva helyét az új lehetőségeknek egy tisztább, élhetőbb környezetben.

Az Altáró utcában található Kossuth-fürdő hosszú évek óta elhagyatott épülete szintén barnamezős beruházás keretén belül újult meg. Ezen épület ipari funkcióját megőrizve, egy teljes energetikai felújítást követően cégeknek lett kiadva ipari és raktározási célokra. A beruházás célja volt, hogy munkahely teremtés céljából alkalmas kereskedelmi és szolgáltató központ alakuljon ki. A város központjában található épület így meg tudott újulni, és a helyi vállalkozásoknak hasznos, ipari célokat szolgáló üzemegegyiséggé vált a további romlás helyett.

Egyrészt az előző rész cél esetében részletezett módon jelentősen csökkenthetőek ezeken a területeken a környezeti ártalmak, másrészt pedig a gazdaságfejlesztés szempontjából is nagy jelentőséggel bírnak. Komló elhelyezkedéséből adódóan meglehetősen kevés ipari hasznosításra alkalmas ingatlannal rendelkezik. A rendkívül tagolt domborzatból következően kevés a megfelelő méretű sík terület, ami alkalmas lehet üzemek telepítésére. Azok a területek, amelyek megfelelnek a kritériumoknak, már korábban beépítésre kerültek, jelenleg barnamezős övezetek. Különösen fontos tehát ezeknek a korábbi telephelyeknek a rehabilitálása, hiszen hasznosításukkal az iparfejlesztés új térszínei lehetnek. Valamint hasonló tematikában és hasznosításban a rozsdáövezetek kiaknázása, mint például a volt Zobák bánya területének gazdaság- és iparfejlesztési célú hasznosítása.

A természeti értékek megóvásán kívül rendkívül fontos az építészeti értékeink megőrzése is. A K4-es rész cél ezeknek az emlékeknek a megőrzését fogalmazza meg. A városban és környékén számos olyan építészeti emlék található, melyek az elmúlt korok emlékeit őrzik. Ezeknek az ingatlanoknak a megőrzése, hasznosítása kulturális szempontok mellett gazdasági érdekek miatt is fontos lehet. Komlón több olyan építmény található, melyek hasznosítása turisztikai szempontból sem elhanyagolható (pl. Légó pincék, bányászati emlékek, Hasmányi templom, Róma villa Körtvélyes).

1. táblázat: Komló Város Önkormányzatának Átfogó, tematikus és rész céljai

Átfogó cél	MODERN EURÓPAI KISVÁROS A MECSEK SZÍVÉBEN									
Tematikus célok	1. GAZDASÁGI VERSENY-KÉPESSÉG NÖVELÉSE (G)		2. TÁRSADALMI KOHÉZIÓ ÉS A HELYI IDENTITÁS MEGERŐSÍTÉSE, NÉPESSÉG MEGTARTÁSA (T)					3. HELYI TERMÉSZETI ÉS ÉPÍTETT ÖRÖKSÉG MEGŐRZÉSE ÉS FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉSÉNEK ELŐSEGÍTÉSE (K)		
Rész célok	tőkevonzó képesség javítása (G1)		perifériális településrészek speciális problémáinak megoldása (T5)					építészeti emlékek megőrzése (K4)		
	közfeladat-ellátás költséghatékonyságának javítása (G4)		magas színvonalú oktatási rendszer kialakítása (T4)					barnamezős területek rehabilitálása (K3)		
	turisztikai kínálat és infrastruktúra fejlesztése (G3)		ifjúság helyben maradásának elősegítése, tudatos ifjúsági koncepció megvalósítása (T3)					környezeti ártalmak csökkentése (K2)		
	perifériális közlekedési helyzet csökkentése (G2)		az elvándorlási folyamat megállítása (T2)					természeti területek védelme (K1)		
			munkahelyteremtés (T1)					közbiztonság javítása (T8)		
			szolgáltatások fejlesztésének elősegítése, közszolgáltatások színvonalának emelése (e-önkormányzat) (T6)					társadalmi élet aktivizálása (T7)		

Forrás: Komló 2010-ben készült IVS-e alapján a szerző szerkesztése

Gazdasági rész célok és a beavatkozások területei egységeinek meghatározása

A gazdasági jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó cél és a rész célok kapcsolata

Jelen gazdasági program jövőképének rövid, lényegre törő megfogalmazásaként jelenik meg az átfogó cél. Az átfogó cél eléréséhez szükséges gazdasági, társadalmi és környezeti célkitűzéseket jelenítik meg a tematikus célok. Az egyes tematikus célokhoz pedig olyan rész célok kerültek hozzárendelésre, amelyek az adott tematikus cél eléréséhez különböző – egymással általában összefüggő – egyenként jelentős, a komplex településfejlesztés fontos részét képező aspektust jelentenek:

A gazdasági versenyképesség növeléséhez – mint tematikus célhoz – nélkülözhetetlen, hogy javuljon a város tökevonzó képessége, mérséklődjön a közlekedési helyzetének a periférikus jellege, a turizmus szektora megerősödjön és az önkormányzati közfeladat ellátás költséghatékonyabbá – olcsóbbá – váljon.

A társadalmi kohézió, identitás és népességmegtartó erő fejlesztésének eléréséhez egyszerre kell javítani az alábbi tényezőket: munkahelyek száma, elvándorlási folyamat lelassítása, megállítása, tudatos ifjúsági koncepció alkalmazása, az oktatási rendszer színvonala, az egyes periférikus településrészek egyedi problémáinak kezelése, a közszolgáltatások általános színvonala, a társadalmi élet aktivitása, és a közbiztonság.

A természeti és épített örökség állapotának megőrzése, javítása érdekében egyszerre kell odafigyelni a természeti területek védelmére, a környezeti ártalmak csökkentésére, a barnamezős területek rehabilitációjára és az épített környezeti értékek megőrzésére.

A tematikus célok és részcélok kapcsolatrendszeréről általánosságban elmondható, hogy az egyes tematikus célokhoz tartozó részcélok számossága nem a tematikus cél fontosságát hivatott hangsúlyozni, hanem a tematikus célok összetettségével párhuzamosan, annak különböző lényeges aspektusait emelik ki a hozzá tartozó részcélok.

A településfejlesztési elvek az esélyegyenlőséget és a fenntarthatóságot hivatottak kiemelni, amely elvek amellet, hogy direkt módon megjelennek egyes részcélokban, horizontális módon végig kell, hogy kísérjék a településfejlesztési folyamatot, a megvalósuló projekteket. Az elvek alkalmazása minden projekt keretében kiemelt fontosságú, azaz, például egy turisztikai célú fejlesztésnél is tekintettel kell lenni a projekt utáni a gazdasági, társadalmi és ökológiai fenntarthatóság szempontjaira, és az esélyegyenlőség lehetőségeihez képesti viszonylagos megteremtésére is.

A gazdaságfejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre

Az egyes településrészek részletes elemzése elsősorban az IVS feladata, így Komló Város Önkormányzatának 2010-ben készült Integrált Városfejlesztési Stratégiájában ez részletesen szerepel, melynek felülvizsgált dokumentuma 2025-ben felülvizsgált ITS. Jelen dokumentumban az egyes részcélok különböző településrészekre való fontossága kerül bemutatásra (2. táblázat).

2. táblázat: Részcélok fontossága az egyes településrészekben

építészeti emlékek megőrzése (K4)	✓			✓							
barnamezős területek rehabilitálása (K3)		✓	✓	✓	✓		✓				
környezeti ártalmak csökkentése (K2)	✓		✓	✓							
természeti területek védelme (K1)	✓	✓	✓	✓	✓			✓			
közbiztonság javítása (T8)		✓		✓		✓		✓	✓	✓	✓
társadalmi élet aktivizálása (T7)	✓	✓		✓		✓			✓	✓	
szolgáltatások fejlesztésének elősegítése, közszolgáltatások színvonalának emelése (e-önkormányzat) (T6)	✓	✓		✓		✓			✓	✓	
perifériális településrészek speciális problémáinak megoldása (T5)						✓		✓	✓	✓	✓
magas színvonalú oktatási rendszer kialakítása (T4)		✓		✓		✓					
ifjúság helyben maradásának elősegítése, tudatos ifjúsági koncepció megvalósítása (T3)	✓	✓		✓		✓					
az elvándorlási folyamat megállítása (T2)				✓		✓			✓	✓	
munkahelyteremtés (T1)	✓			✓	✓	✓			✓	✓	
közfeladat-ellátás költséghatékonyságának javítása (G4)				✓							
turisztikai kínálat és infrastruktúra fejlesztése (G3)	✓	✓		✓							
periférikus közlekedési helyzet csökkentése (G2)			✓		✓		✓	✓			
tőkevonzó képesség javítása (G1)	✓	✓	✓	✓	✓		✓				
Részcélok / projektelképzelések	1. Sikonda	2. Nyugati városrész (Dávidföld, Mecsekfalva, Körtvélyes, Kőkönnyös, Szopoki rét)	3. Déli városrész	4. Belváros	5. Altáró	6. Északi városrész (Kenderföld, Somág, Szilvás)	7. Keleti városrész (Gesztenyész)	8. Zobákpuszt	9. Mecsekjános	10. Kisbattyán	Külterület

Forrás: a szerző szerkesztése

A megvalósítás eszközei

Finanszírozási lehetőségek

Az Integrált Városfejlesztési Stratégia és a Gazdaságfejlesztési Stratégia által kitűzött célok és részcélok elérését a város vezetése számos fejlesztési projekt megvalósításával tervezi elérni. A fejlesztési projektek finanszírozására az önkormányzat a saját források szűkössége és takarékosági szempontok miatt mind nagyobb arányban igyekszik hazai és Európai Unió források bevonására.

A fejlesztések kivitelezéséhez a legnagyobb mértékű forrást az Európai Unió által nyújtott pénzeszközök jelenthetik. A 2014-2020-as uniós fejlesztési ciklusban minden eddiginél jelentősebb források álltak a közszféra és a magánszféra rendelkezésére. Az önkormányzatok különböző Operatív Programokon keresztül jelentős támogatásokban részesülhettek, amelyek kormányzati támogatásokkal is kiegészültek. Ennek várható folytatása a 2021-2027 éves európai uniós fejlesztési ciklus, amely a település még tervezett fejlesztéseit biztosíthatja.

A 2021-2027 program időszakban tervezett új operatív programok:

- Digitális Megújulás Operatív Program Plusz (DIMOP Plusz)
- Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program Plusz (EFOP Plusz)
- Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Plusz (GINOP Plusz)
- Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program Plusz (IKOP Plusz)
- Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program Plusz (KEHOP Plusz)
- Magyar Halgazdálkodási Operatív Program Plusz (MAHOP Plusz)
- Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (TOP Plusz)
- Végrehajtás Operatív Program Plusz (VOP Plusz)

Digitális Megújulás Operatív Program Plusz

A Digitális Megújulás Operatív Program Plusz átfogóan célozza Magyarország digitális felkészültségének javítását és versenyképességének növelését. A program 4 prioritás mentén tervez fejlesztéseket:

- az innovatív és intelligens gazdasági átalakulás támogatása, amely hozzájárul a vállalkozások innovációs tevékenységének, digitális transzformációs folyamatának felgyorsításához, a közszolgáltatások digitalizációjának folytatásához,
- a zöld és hi-tech átállás, amely elősegíti a digitális megoldások elterjedését és az adatok felhasználásán keresztül a klímasemleges, körforgásos és reziliensebb gazdaságra való átállást,
- a fizikai hozzáférés lehetőségeinek bővítése, amely hozzájárul a kiváló és biztonságos összeköttetés kialakításához,
- az állampolgárok digitális kompetenciáinak fejlesztése, valamint a digitális oktatási ökoszisztéma fejlesztése, amely javítja a minőségi oktatáshoz való hozzáférést.

Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program Plusz

Az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program Plusz (EFOP Plusz) az Európai Unió által a 2021-2027 közötti időszakra meghatározott szakpolitikai célkitűzések közül a szociálisabb és befogadóbb Európa megteremtéséhez járul hozzá. A program négy humán szakterület – köznevelés, társadalmi felzárkózás, szociális és gyermekvédelem, valamint család- és ifjúságügy – fejlesztéseit foglalja magába.

Az operatív program célkitűzései elősegítik többek között az oktatás eredményességének és munkaerőpiaci relevanciájának javítását, a korai iskolaelhagyás csökkentését. Előmozdítják a szegénységgel és társadalmi kirekesztéssel fenyegetett személyek és közösségek társadalmi és gazdasági integrációját és életkörülményeinek javítását. Mérsékelik a társadalmi és területi egyenlőtlenségeket. Javítják a nők foglalkoztatási esélyeit, valamint a minőségi, fenntartható és megfizethető szolgáltatásokhoz való hozzáférést, különösen szociális és gyermekvédelmi, gyermeknevelési, gondozási területen.

Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Plusz (GINOP Plusz)

A Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Plusz (GINOP Plusz) a 2021-2027 közötti uniós költségvetési időszak legnagyobb operatív programja. A program a gazdasági növekedést, a hazai vállalkozások versenyképességének fokozását és a teljes foglalkoztatás elérését támogatja a pályázataival. Az operatív program a GINOP nyomdokain haladva, az előző hét év tapasztalataira alapozva a gazdaság ellenállóképességének növelését, a növekedési potenciál kiaknázását, a versenyképesség növelését, a vállalkozói ökoszisztéma támogatását szolgálja.

A célok elérése érdekében öt prioritást tartalmaz: Vállalkozásfejlesztés, Kutatás, fejlesztés és innováció, Fenntartható munkaerőpiac, Ifjúsági garancia és Felsőoktatás, szakképzés.

Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program Plusz (IKOP Plusz)

Az Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program Plusz (IKOP Plusz) a magyarországi kötöttpályás, közúti, kerékpárúti és kikötői beruházások megvalósítását célozza meg. A magyarországi közlekedési helyzetet, a Kohéziós Alap és az Európai Regionális Fejlesztési Alap korlátait, illetve egyéb uniós alapelveket figyelembe véve az alábbi prioritási tengelyen tervez beavatkozásokat: Tiszta üzemű városi-elővárosi közlekedés erősítése, köztük városi elektromos buszbeszerzéseket, nagyforgalmú elővárosi vasútvonalak fejlesztéseit.

Fenntarthatóbb és biztonságosabb közúti mobilitás részeként EuroVelo kerékpárutak fejlesztéseit, közlekedésbiztonsági és egyéb (pl. zajárnyékoló falak) beruházásokat.

Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program Plusz

A Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program Plusz (KEHOP Plusz) az éghajlatváltozás hatásai miatt fellépő problémák – például az árvíz-, és belvízproblémák, aszályok, erőforrásaink túlzott használata – kiküszöbölésére nyújt támogatást. Az előző időszak környezeti operatív programja, a KEHOP alapján és azt kiegészítve a KEHOP Plusz sok újdonsággal bővült, figyelembe véve az újonnan felmerült környezeti problémákat, az átalakuló szabályozási környezetet és az erősödő zöldítési törekvéseket.

A KEHOP Plusz az Európai Unió által meghatározott szakpolitikai célokból a másodikat – Zöldebb Európa – fedi le, öt prioritáson keresztül. Célja a környezetszennyezés és az

erőforrásaink túlzott kihasználásának csökkentése, a biológiai sokféleség megóvása és a fenntarthatóság előtérbe helyezése.

Magyar Halgazdálkodási Operatív Program Plusz

A MAHOP Plusz célja a mikro-, kis- és középvállalkozások támogatása, a haltermelés és halfeldolgozás versenyképességének, valamint fenntarthatóságának innováció és digitalizáció révén történő növelése a környezetterhelés csökkentése mellett. Kiemelt szempont a klíma- és környezetbarát gazdálkodási módszerek támogatása, a körforgásos gazdálkodás elvén alapuló módszerek arányának növelése a termelési rendszereken belül, továbbá a vízi és vizes élőhelyek faji sokféleségének fenntartása, fejlesztése.

Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz

A Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (TOP Plusz) az ország teljes területét lefedi, így a kevésbé fejlett régiók (valamennyi vármegye) és a fejlett régióknak számító Budapest fejlesztéseit egyaránt támogatja, kiemelt figyelmet fordítva a legkevésbé fejlett régiókra és elmaradott térségekre.

Célja az uniós szintű és az országon belüli területi kohézió javítása, ennek érdekében a régiók és vármegyék fejlettségének javítása az EU átlag viszonylatában, továbbá az országon belüli egyenlőtlenségek csökkentése, kiemelten a négy legkevésbé fejlett régió (Dél-Alföld, Dél-Dunántúl, Észak-Alföld, Észak-Magyarország) és a komplex programmal fejlesztendő 36 járás fejlesztése. Budapest esetében a nagyváros-specifikus kihívások kezelése a cél.

Végrehajtás Operatív Program Plusz

A Végrehajtás Operatív Program Plusz (VOP Plusz) a technikai segítségnyújtás források kezelését szolgáló program, amely a 2021-2027 közötti időszakban Magyarország számára rendelkezésre álló kohéziós célú források eredményes és hatékony felhasználását támogatja.

Ehhez kapcsolódóan a VOP Plusz kiemelt figyelmet fordít a pályázói kapacitás fejlesztésére, ezáltal is elősegítve, hogy a pályázók a fejlesztéseiket minél nagyobb számban, minél szabályosabban és minél jobb minőségben legyenek képesek megvalósítani az új időszakban. Az operatív program főbb beavatkozási területei az irányítási, kontroll- és auditirányítási rendszerek és eszközök biztosítása, a kedvezményezettek és az irányító hatóságok közötti elektronikus adatcsere, a monitoring, a támogatott projektek nyilvánosságával és a tájékoztatással összefüggő feladatok ellátása, valamint az adminisztratív és pályázói kapacitásépítés.

A célok elérését szolgáló konkrét intézkedések

A stratégiai dokumentumokban meghatározott célok eléréséhez számos fejlesztési projekt megvalósítása szükséges. A Gazdaságfejlesztési Stratégia a célok és részcélok meghatározásán túl a megfelelő eszközöket, konkrét projekteket is hozzájuk rendel, megjelölve azok finanszírozási lehetőségeit is. Tekintettel arra, hogy jelen gazdasági program összeállításakor csupán a 2021-2027 Európai Unió programidőszak operatív programjainak tervezete ismert,

így jelenleg nincs lehetőség az önkormányzati fejlesztési igények és az egyes programokon belüli prioritási tengelyek részletes illeszkedését vizsgálni.

A tervezett operatív programok leírását tekintve feltételezhető, hogy az önkormányzatok által tervezett fejlesztések fő finanszírozási forrása a TOP Plusz (európai uniós pályázati forrás) és a Versenyképes Magyarország Operatív Program lesz.

A 3. táblázat szemlélteti részletesen Komló Város fejlesztési elképzeléseit a 2021-2027-es fejlesztési időszakra vonatkozóan. A táblázatban a projektek részletesebb bemutatásán túl minden esetben megjelölésre került annak az operatív programnak a vonatkozó intézkedése, amelyhez a projekt illeszkedik, amelynek keretében forrásszerzési lehetőségek nyílhatnak.

3. táblázat: A 2025-2035-es időszakban megvalósítani tervezett, a TVP-ben szereplő önkormányzati projektek összefoglaló táblázata

Projektötlet neve	Projekt beruházási költsége	Projektgazda neve	Település	Járás	Megye	Projektötlet leírása
Napelemes rendszer telepítése a komlói Szilvási bölcsőde épületén	6 000 000 Ft	Komló Város Önkormányzata	Komló	Komlói	Baranya	A napelemes rendszer telepítése az bölcsőde későbbi fenntartása során jelentős költségmegtakarítást eredményezne a település számára.
Napelemes rendszer telepítése a Mecsekjánosi óvoda épületén	6 000 000 Ft	Komló Város Önkormányzata	Komló	Komlói	Baranya	A napelemes rendszer telepítése az óvoda későbbi fenntartása során jelentős költségmegtakarítást eredményezne a település számára.
Napelemes rendszer telepítése a komlói Szent Borbála otthon Jó szerencsét utcai telephelyén	8 000 000 Ft	Komló Város Önkormányzata	Komló	Komlói	Baranya	A napelemes rendszer telepítése az időotthon későbbi fenntartása során jelentős költségmegtakarítást eredményezne a település számára.
Napelemes rendszer telepítése a komlói Szent Borbála otthon Liliom utcai telephelyén	10 000 000 Ft	Komló Város Önkormányzata	Komló	Komlói	Baranya	A napelemes rendszer telepítése az időotthon későbbi fenntartása során jelentős költségmegtakarítást eredményezne a település számára.
Fűtőerőmű épületén napelemes rendszer telepítése	8 000 000 Ft	Komló Város Önkormányzata	Komló	Komlói	Baranya	A napelemes rendszer telepítése az erőmű későbbi fenntartása során jelentős költségmegtakarítást eredményezne a település számára.
Központi óvoda fejlesztése I. ütem	1 289 000.000 Ft	Komló Város Önkormányzata	Komló	Komlói	Baranya	A Tompa Mihály ti központi óvoda fejlesztése és bővítése
Meglévő iparterületek közműellátottságának fejlesztése - I. és II. ütem	800 000 000 Ft (I. ütem 370 000 000 Ft, II. ütem 430 000 000)	Komló Város Önkormányzata	Komló	Komlói	Baranya	Az Altáró és a Tröszt utca közműellátottságának fejlesztése.
Parkoló helyek bővítése a Körtvélyesi városrészben	81 000 000 Ft	Komló Város Önkormányzata	Komló	Komlói	Baranya	A legújabb városrészünk egyre népszerűbb a lakást vásárolni szándékozók körében. A tisztán panel technológiával épült lakótelep tervezése során (1982)

						nem gondoltak a motorizáció ilyen mértékű fejlődésére ezért a parkoló helyek hiány jelenti a legnagyobb problémát a lakótelepen.
Játszótér fejlesztési program I. és II. ütem	100 000 000 Ft (I. ütem 76 000 000 Ft, II. ütem 24 000 000)	Komló Város Önkormányzata	Komló	Komló	Baranya	A gyerekek kulturált közterület időtöltésének fejlesztésére ebben a nehéz időszakban kell felkészülni. Korszerű játékok vásárlásával a meglévő játszótereket bővíteni és újat létrehozni kívánunk ebből a támogatásból.
Komló Város területén ifjúsági-tér kialakítása	72 000 000 Ft	Komló Város Önkormányzata	Komló	Komló	Baranya	A település központjában található, jelenleg a fiatalok számára közkedvelt tér innovatív fejlesztése.
Arany János utca felújítása	300 000 000 Ft	Komló Város Önkormányzata	Komló	Komló	Baranya	A kenderföldi városrész egyik zsákutcájában a parkoló felületek gyephézagos burkolattal való kialakítását, a teljes út és járda felületek egyidejű megújítása mellett kell elvégezni. Néhány helyen a csapadék csatorna javítása szükséges.
Nagy László utca felújítása	300 000 000 Ft	Komló Város Önkormányzata	Komló	Komló	Baranya	A környék utcái a zöldváros programnak és az egyedi kormányzati támogatásoknak köszönhetően megújultak. Egy tömbházas sűrűn lakott terület gyalogos és gépjármű közlekedésre alkalmas területeit kell újjáépíteni úgy, hogy egyidejűleg megújul a csapadékvíz, ivóvíz hálózat valamint a zúzalékos parkolókat gyephézagos parkolók váltják fel.
A 13-15. századi országosan védett gótikus templomrom környezetének turisztikai célú fejlesztése	10 000 000 Ft	Komló Város Önkormányzata	Komló	Komló	Baranya	A 13-15. századi gótikus templomrom környezetének turisztikai célú fejlesztése: a megmaradt épületrészek restaurálása, pihenőhelyek kialakítása és a megközelítés lehetőségének biztosítása.
Újtelepi utak felújítása	400 000 000 Ft	Komló Város Önkormányzata	Komló	Komló	Baranya	Az első komlói bányászkolónia lakások lassan 100 éve épültek a szűk domboldalon. A beépítést támfalrendszerrel oldották meg ebből is adódnak a szűk utcák. A vízvezeték hálózat még eternit csőből készült és cserére szorul. Az utcákban az összközmű kiépítés biztosított. Az önkormányzati tulajdonú víziközmű cseréje és az úthálózat teljes felújítása valósulhatna meg.
A komlói arborétum ökoturisztikai fejlesztése	100 000 000 Ft	Komló Város Önkormányzata	Komló	Komló	Baranya	A település belterületén található, jelenleg részben kihasznált arborétum területén a szabadidős tevékenység, illetve lehetőségek kialakítása és fejlesztése.

A komlói belváros keleti részének megújítása (Zengő áruház és környéke)	360 000 000 Ft	Komló Város Önkormányzata	Komló	Komlói	Baranya	A település belvárosában található Zengő áruház és környezetének megújítása: meglévő köztér, gépjármű parkoló és zöldfelületek fejlesztése.
Komló - Zrínyi tér rehabilitációja	360 000 000 Ft	Komló Város Önkormányzata	Komló	Komlói	Baranya	A település kenderföldi városrészén található Zrínyi tér korszerűsítése: útburkolatok, járdaburkolatok, zöldfelületek megújítása.
A Komló 48-as tér teljes rekonstrukciójának megvalósítása	520 000 000 Ft	Komló Város Önkormányzata	Komló	Komlói	Baranya	A CLLD pályázat kapcsán készült el a 48-as tér teljes rehabilitációjának terve. A tervezői költségbecslés alapján nincs elegendő forrás a munkák maradéktalan elvégzéséhez. Ez a műszaki tartalom a színház előtti terület multifunkcionális térré való átalakítását tartalmazza. Szervesen illeszkedik a már elnyert "Kaptár" programhoz annak egy közterületi lábát jelent.
Kerékpárút kialakítása Komló várostól Hosszúhetény településig I. és II. ütem	1 500 000 000 Ft (I. ütem 4 000 000 Ft, II. ütem 1 100 000)	Komló Város Önkormányzata	Komló	Komlói	Baranya	A korábbi fejlesztési programidőszakban már kialakított kerékpárút folytatásának kialakítása.
Komló - Sikonda településrész turisztikai és közösségi célú fejlesztése	320 000 000 Ft	Komló Város Önkormányzata	Komló	Komlói	Baranya	Turisztikai szempontból meghatározó Sikonda településrész fejlesztése, amelynek során a meglévő tóparti sétány és környezetének megújítása történne meg: sétányok, parkolóhelyek, pihenőhelyek, horgász helyek, játszótér, futópálya kialakításával, kilátó építésével.
A rozsdaovezet megközelítését szolgáló infrastruktúra fejlesztés: becsült bekerülési költség (Komló-Zobák bánya területeinek fejlesztése)	10 500 000 000 Ft	Komló Város Önkormányzata	Komló	Komlói	Baranya	A volt Zobáki bányaterület jöhet szóba ehhez a fejlesztéshez mivel az önkormányzat tulajdonában lévő zöldmezős területek feltárára kerültek és fogyóban vannak. A munkahelyteremtésre nagyobb cégek fogadására alkalmas a terület, azonban a megközelítésen át a meglévő infrastruktúra állapotáig minden felújításra szorul. A program kapcsán az ivóvíz, szennyvíz, az elektromos hálózat felújítása a gyalogos és közúti infrastruktúra a tömegközlekedési eszközökkel együtt megújulna.
Komló belvárosának komplex fejlesztése	900 000 000 Ft	Komló Város Önkormányzata	Komló	Komlói	Baranya	A települést átszelő 3872/1 helyrajzi számú Kossuth Lajos utca környezetének fejlesztése: a "Csille sor" főutca járdaburkolatának, zöldfelületeinek korszerűsítése és a területhez kapcsolódó Bányász park rehabilitációja.

Komló Város Önkormányzat Városgondnokságának épületenergetikai korszerűsítése	395 000 000 Ft	Komló Város Önkormányzata	Komló	Komló	Baranya	Komló Város Önkormányzat Városgondnoksága település működésében és fenntartásában meghatározó szerepet tölt be. Az intézmény székhelye és egyben telephelye elhanyagolt állapotú. A projekt keretében megvalósításra kerülne az épület energetikai korszerűsítése: nyílászárócseré, szigetelés, napelemes rendszer telepítése, belső felújítások, amelyek a későbbi fenntartás során jelentős költségmegtakarítást jelentenének a település számára.
Vállalkozóház kialakításának érdekében a volt Nagy László Gimnázium épületének korszerűsítése	720 000 000 Ft	Komló Város Önkormányzata	Komló	Komló	Baranya	A Komló Város Önkormányzat tulajdonában lévő volt gimnáziumi épület korszerűsítése, amely meglévő kialakításából adódóan kiválóan alkalmas egy többszereplős vállalkozó ház kialakítására, ezzel segítve a településen működő cégek telephely-hiányát.
Komló - Szilvás városrész rehabilitációja	2 000 000 000 Ft	Komló Város Önkormányzata	Komló	Komló	Baranya	A Szilvási városrész központi területének fejlesztése. A kijelölt területen orvosi rendelő, posta, patika, játszótér, autóbusz-megálló és üzletek találhatóak, amelyek látogatottsága jelentős, azonban a kapcsolódó burkolatok és zöldfelülete állapota jelentősen elavult. A területen található, jelenleg részben kihasználatlan pavilonsor a tervezett fejlesztés keretében a helyi kreatív - kézműves szakemberek számára inkubátor házként szolgálhatna, ezzel segítve a szakemberek gazdasági érvényre jutását és kihasználva az üres álló önkormányzati tulajdonú ingatlanokat.
Komló-Körtvélyes leromlott településrész fejlesztése	1 000 000 000 Ft	Komló Város Önkormányzata	Komló	Komló	Baranya	A Komló-Körtvélyes városrész útburkolatainak, járdáinak, zöldfelületeinek és részben vagy egészében önkormányzati tulajdonú ingatlanok korszerűsítése.
A Komló Közös Önkormányzati Hivatal környezetének - az Eszperantó tér komplex rehabilitációja	600 000 000 Ft	Komló Város Önkormányzata	Komló	Komló	Baranya	A településen átmenő vasúti forgalom régóta várt, a Mecsekjányosi településrészbe történő kitelepítését követően a belvárosban értékes területek szabadulnak fel, amelyek helyére új egy korszerű rekreációs tér kialakítása tervezett.

Zöld Belváros létrehozása	5 000 000 000 Ft	Komló Város Önkormányzata	Komló	Komló	Baranya	A települést átszelő vasútvonal és a kapcsolódó pályaudvar áttelepítése agglomerációba. A felszabadult értékes területeken egy fejlődő belváros kialakítása. A beruházás elengedhetetlen része a kapcsolódó MÁV területek megvásárlása.
Kulturális intézmények fejlesztése	800 000 000 Ft	Komló Város Önkormányzata	Komló	Komló	Baranya	Támogatott kulturális és turisztikai helyszínek száma
Béta akna területének gazdaságfejlesztése	1 000 000 000 Ft	Komló Város Önkormányzata	Komló	Komló	Baranya	Volt bányaterület fejlesztése gazdaságélénkítési céllal.

Forrás: A szerző készítése

4. táblázat: A 2025-2035-es időszakban megvalósítani tervezett, a TVP-ben nem szereplő önkormányzati projektek összefoglaló táblázata

Projektötlet neve	Projekt beruházási költsége	Projektgazda neve	Település	Járás	Megye	Projektötlet leírása
A Komló Bányász Sport Klub területének komplett fejlesztése	6 000 000 000 Ft	Komló Város Önkormányzata	Komló	Komló	Baranya	A KBSK főépületének belső felújítása, a futópályasó komplett belső felújítása/átalakítása, a sportpályához tartozó lelátó korszerűsítése és a még korszerűsítetlen pályák felújítása.
Komló város ellátatlan területeinek szennyvízelvezetése	60 000 000 Ft	Komló Város Önkormányzata	Komló	Komló	Baranya	A Komló-Zobákpusztai városrész szennyvízelvezetésének kiépítése.
Városi szinten a parkolóhelyek bővítése	50 000 000	Komló Város Önkormányzata	Komló	Komló	Baranya	A település teljes területén állandóak a parkolási problémák, így azok megoldásaként szükséges a város több pontján a meglévő gépjármű parkolóhelyek bővítése.
Lakótelkek elő-közművesítése	500 000 000	Komló Város Önkormányzata	Komló	Komló	Baranya	A település területén szükséges új lakótelkek kijelölése és azok elő-közművesítése.
A Komló város helyi közösségi közlekedésének fejlesztése	900 000 000 Ft	Komló Város Önkormányzata	Komló	Komló	Baranya	A településen működő helyi tömegközlekedéssel érintett útvonalak útburkolatának korszerűsítése és a kapcsolódó utas várók fejlesztése.

Gazdaságélénkítési céllal ingatlanvásárlás	500 000 000 Ft	Komló Város Önkormányzata	Komló	Komlói	Baranya	Gazdaságélénkítési céllal idegen tulajdonú ingatlanok vásárlása (Zobák, Béta, Altáró)
Rekreációs park kialakítása	500 000 000 Ft	Komló Város Önkormányzata	Komló	Komlói	Baranya	A Juhász Gyula utcában a Szabadidő park és vállalkozók háza környezetében rekreációs park kialakítása (pumpa pálya, görpak, kerékpárpálya, erdei tornapálya kialakítása)
Egyéb infrastrukturális fejlesztések megvalósítása	100 000 000 Ft	Komló Város Önkormányzata	Komló	Komlói	Baranya	Szélessávú internet ellátás fejlesztése.
Szociális célú városrehabilitáció Komlón	200 000 000 Ft	Komló Város Önkormányzata	Komló	Komlói	Baranya	Az új vagy korszerűsített szociális lakások kapacitása
Versenyképes Járások Program keretében fejlesztések megvalósítása	60 000 000 Ft	Komló Város Önkormányzata	Komló	Komlói	Baranya	Térfigyelő kamerarendszerhez kapcsolódó javítások, pótlások, cserék; Sikonda településrészen parkoló kialakítása, Komlóverzum látogatóközponthoz kapcsolódóan parkoló kialakítása

4. táblázat: A 2021-27-es időszakban megvalósítani tervezett Önkormányzati projektek és a célrendszer kapcsolata

Átfogó cél	MODERN EURÓPAI KISVÁROS A MECSEK SZÍVÉBEN											
Tematikus célok	1. GAZDASÁGI VERSENYKÉPESSÉG NÖVEDELÉSE (G)				2. TÁRSADALMI KOHÉZIÓ ÉS A HELYI IDENTITÁS MEGERŐSÍTÉSE, NÉPESSÉG MEGTARTÁSA (T)				3. HELYI TERMÉSZETI ÉS ÉPÍTETT ÖRÖKSÉG MEGŐRZÉSE ÉS FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉSÉNEK ELŐSEGÍTÉSE (K)			
Részcélok / projekttevékenységek	tőkevonzó képesség javítása (G1)				munkahelyteremtés (T1)	az elvándorlási folyamat megállítása (T2)	ifjúság helyben maradásának elősegítése, tudatos ifjúsági koncepció megvalósítása (T3)	magas színvonalú oktatási rendszer kialakítása (T4)	perifériális településrészek speciális problémáinak megoldása (T5)			
	periférikus közlekedési helyzet csökkentése (G2)											
	turisztikai kínálat és infrastruktúra fejlesztése (G3)											
	közfeladat-ellátás költséghatékonyságának javítása (G4)											
Napelemes rendszer telepítése a komlói Szilvási bölcsőde épületén					✓				✓			
Napelemes rendszer telepítése a Mecsekjánosi óvoda épületén	✓				✓							
Napelemes rendszer telepítése a komlói Szent Borbála otthon	✓				✓							✓

MODERN EURÓPAI KISVÁROS A MECSEK SZÍVÉBEN					
Átfogó cél	1. GAZDASÁGI VERSENYPÉSSÉG NÖVELESE (G)	2. TÁRSADALMI KOHÉZIÓ ÉS A HELYI IDENTITÁS MEGERŐSÍTÉSE, NÉPESSÉG MEGTARTÁSA (T)	3. HELYI TERMÉSZETI ÉS ÉPÍTETT ÖRÖKSÉG MEGŐRZÉSE ÉS FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉSÉNEK ELŐSEGÍTÉSE (K)		
Részcélok / projekttekintélyek	tőkevonzó képesség javítása (G1)	munkahelyteremtés (T1)	természeti területek védelme (K1)		✓
	periférikus közlekedési helyzet csökkentése (G2)	az elvándorlási folyamat megállítása (T2)	környezeti ártalmak csökkentése (K2)	✓	✓
	turisztikai kínálat és infrastruktúra fejlesztése (G3)	ifjúság helyben maradásának elősegítése, tudatos ifjúsági koncepció megvalósítása (T3)	barnamezős területek rehabilitálása (K3)		✓
	közfeladat-ellátás költséghatékonyságának javítása (G4)	magas színvonalú oktatási rendszer kialakítása (T4)	építészeti emlékek megőrzése (K4)		✓
	Jó szerencsét utcai telephelyén	perifériális településrészek speciális problémáinak megoldása (T5)			
	Napelemes rendszer telepítése a komlói Szent Borbála otthon Liliom utcai telephelyén	szolgáltatások fejlesztésének elősegítése, közszolgáltatások színvonalának emelése (e-önkormányzat) (T6)			
	Fűtőerőmű épületén napelemes rendszer telepítése	közbiztonság javítása (T8)			
	Központi óvoda fejlesztése	társadalmi élet aktivizálása (T7)			
		az elvándorlási folyamat megállítása (T2)			
		ifjúság helyben maradásának elősegítése, tudatos ifjúsági koncepció megvalósítása (T3)			
		magas színvonalú oktatási rendszer kialakítása (T4)			
		perifériális településrészek speciális problémáinak megoldása (T5)			

MODERN EURÓPAI KISVÁROS A MECSEK SZÍVÉBEN					
Átfogó cél	1. GAZDASÁGI VERSENYKÉPESSÉG NÖVELESE (G)	2. TÁRSADALMI KOHÉZIÓ ÉS A HELYI IDENTITÁS MEGERŐSÍTÉSE, NÉPESSÉG MEGTARTÁSA (T)	3. HELYI TERMÉSZETI ÉS ÉPÍTETT ÖRÖKSÉG MEGŐRZÉSE ÉS FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉSÉNEK ELŐSEGÍTÉSE (K)		
Részcélok / projekttekintélyezések	tőkevonzó képesség javítása (G1)			építészeti emlékek megőrzése (K4)	✓
	periférikus közlekedési helyzet csökkentése (G2)			barnamezős területek rehabilitálása (K3)	
	turisztikai kínálat és infrastruktúra fejlesztése (G3)			környezeti ártalmak csökkentése (K2)	✓
	közfeladat-ellátás költséghatékonyságának javítása (G4)			természeti területek védelme (K1)	
					✓
Meglévő iparterületek közmuellátottságának fejlesztése					
Parkoló helyek bővítése a Körtevényesi városrészben	✓	✓			✓
Játszóter fejlesztési program			✓		
Önkormányzati bérlet építés befejezése		✓			

MODERN EURÓPAI KISVÁROS A MECSEK SZÍVÉBEN					
Átfogó cél	1. GAZDASÁGI VERSENYKÉPESSÉG NÖVELESE (G)	2. TÁRSADALMI KOHÉZIÓ ÉS A HELYI IDENTITÁS MEGERŐSÍTÉSE, NÉPESSÉG MEGTARTÁSA (T)	3. HELYI TERMÉSZETI ÉS ÉPÍTETT ÖRÖKSÉG MEGŐRZÉSE ÉS FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉSÉNEK ELŐSEGÍTÉSE (K)		
Részcélok / projekttekintélyek	tőkevonzó képesség javítása (G1)	munkahelyteremtés (T1)	természeti területek védelme (K1)		
	periférikus közlekedési helyzet csökkentése (G2)	az elvándorlási folyamat megállítása (T2)	környezeti ártalmak csökkentése (K2)	✓	✓
	turisztikai kínálat és infrastruktúra fejlesztése (G3)	ifjúság helyben maradásának elősegítése, tudatos ifjúsági koncepció megvalósítása (T3)	barnamezős területek rehabilitálása (K3)		
	közfeladat-ellátás költséghatékonyságának javítása (G4)	magas színvonalú oktatási rendszer kialakítása (T4)	építészeti emlékek megőrzése (K4)		✓
Komló város ellátatlan területeinek szennyvízelvezetése	✓	✓	✓	✓	✓
Komló Város területén ifjúsági-tér kialakítása					
Arany János utca felújítása					
Nagy László utca felújítása					

MODERN EURÓPAI KISVÁROS A MECSEK SZÍVÉBEN				
Átfogó cél	1. GAZDASÁGI VERSENYKÉPESSÉG NÖVELESE (G)	2. TÁRSADALMI KOHÉZIÓ ÉS A HELYI IDENTITÁS MEGERŐSÍTÉSE, NÉPESSÉG MEGTARTÁSA (T)	3. HELYI TERMÉSZETI ÉS ÉPÍTETT ÖRÖKSÉG MEGŐRZÉSE ÉS FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉSÉNEK ELŐSEGÍTÉSE (K)	
Részcélok / projekttekintélyezések	tőkevonzó képesség javítása (G1)	munkahelyteremtés (T1)	természeti területek védelme (K1)	
	periférikus közlekedési helyzet csökkentése (G2)	az elvándorlási folyamat megállítása (T2)	környezeti ártalmak csökkentése (K2)	✓
	turisztikai kínálat és infrastruktúra fejlesztése (G3)	ifjúság helyben maradásának elősegítése, tudatos ifjúsági koncepció megvalósítása (T3)	barnamezős területek rehabilitálása (K3)	✓
	közfeladat-ellátás költséghatékonyságának javítása (G4)	magas színvonalú oktatási rendszer kialakítása (T4)	építészeti emlékek megőrzése (K4)	✓
A 13-15. századi országosan védett gótikus templomrom környezetének turisztikai célú fejlesztése Újtelepi utak felújítása				
A komlói arborétum ökoturisztikai fejlesztése				

MODERN EURÓPAI KISVÁROS A MECSEK SZÍVÉBEN				
Átfogó cél	1. GAZDASÁGI VERSENYKÉPESSÉG NÖVELESE (G)	2. TÁRSADALMI KOHÉZIÓ ÉS A HELYI IDENTITÁS MEGERŐSÍTÉSE, NÉPESSÉG MEGTARTÁSA (T)	3. HELYI TERMÉSZETI ÉS ÉPÍTETT ÖRÖKSÉG MEGŐRZÉSE ÉS FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉSÉNEK ELŐSEGÍTÉSE (K)	
Tematikus célok Részcélok / projekttekintélyezések	tőkevonzó képesség javítása (G1)	munkahelyteremtés (T1)	természeti területek védelme (K1)	✓
	periférikus közlekedési helyzet csökkentése (G2)	az elvándorlási folyamat megállítása (T2)	környezeti ártalmak csökkentése (K2)	✓
	turisztikai kínálat és infrastruktúra fejlesztése (G3)	ifjúság helyben maradásának elősegítése, tudatos ifjúsági koncepció megvalósítása (T3)	barnamezős területek rehabilitálása (K3)	
	közfeladat-ellátás költséghatékonyságának javítása (G4)	magas színvonalú oktatási rendszer kialakítása (T4)	építészeti emlékek megőrzése (K4)	
A komlói belváros keleti részének megújítása (Zengő áruháza és környéke)		✓	✓	
Komló - Zrínyi tér rehabilitációja		✓		
A Komló 48-as tér teljes rekonstrukciójának megvalósítása				

MODERN EURÓPAI KISVÁROS A MECSEK SZÍVÉBEN				
Átfogó cél	1. GAZDASÁGI VERSENYKÉPESSÉG NÖVELESE (G)	2. TÁRSADALMI KOHÉZIÓ ÉS A HELYI IDENTITÁS MEGERŐSÍTÉSE, NÉPESSÉG MEGTARTÁSA (T)	3. HELYI TERMÉSZETI ÉS ÉPÍTETT ÖRÖKSÉG MEGŐRZÉSE ÉS FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉSÉNEK ELŐSEGÍTÉSE (K)	
Részcélok / projekttekintélyek	tőkevonzó képesség javítása (G1)	munkahelyteremtés (T1)	természeti területek védelme (K1)	
	periférikus közlekedési helyzet csökkentése (G2)	az elvándorlási folyamat megállítása (T2)	környezeti ártalmak csökkentése (K2)	✓
	turisztikai kínálat és infrastruktúra fejlesztése (G3)	ifjúság helyben maradásának elősegítése, tudatos ifjúsági koncepció megvalósítása (T3)	barnamezős területek rehabilitálása (K3)	
	közfeladat-ellátás költséghatékonyságának javítása (G4)	magas színvonalú oktatási rendszer kialakítása (T4)	építészeti emlékek megőrzése (K4)	
A Komlói Bányász Sport Klub területének komplett fejlesztése				
Kerékpárút kialakítása Komló várostól Hosszúhetény településig				
Komló - Sikonda településrész turisztikai célú fejlesztése				

MODERN EURÓPAI KISVÁROS A MECSEK SZÍVÉBEN				
Átfogó cél	1. GAZDASÁGI VERSENYPÉSSÉG NÖVELESE (G)	2. TÁRSADALMI KOHÉZIÓ ÉS A HELYI IDENTITÁS MEGERŐSÍTÉSE, NÉPESSÉG MEGTARTÁSA (T)	3. HELYI TERMÉSZETI ÉS ÉPÍTETT ÖRÖKSÉG MEGŐRZÉSE ÉS FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉSÉNEK ELŐSEGÍTÉSE (K)	
Tematikus célok Részcélok / projektelképezések	tőkevonzó képesség javítása (G1)	munkahelyteremtés (T1)	természeti területek védelme (K1)	
	periférikus közlekedési helyzet csökkentése (G2)	az elvándorlási folyamat megállítása (T2)	környezeti ártalmak csökkentése (K2)	
	turisztikai kínálat és infrastruktúra fejlesztése (G3)	ifjúság helyben maradásának elősegítése, tudatos ifjúsági koncepció megvalósítása (T3)	barnamezős területek rehabilitálása (K3)	
	közfeladat-ellátás költséghatékonyságának javítása (G4)	magas színvonalú oktatási rendszer kialakítása (T4)	építészeti emlékek megőrzése (K4)	
A rozsdadóvezet megközelítését szolgáló infrastruktúra fejlesztés: becsült bekerülési költség				
Komló - Zobák bánya területeinek fejlesztése				
Komló belvárosának komplex fejlesztése				

MODERN EURÓPAI KISVÁROS A MECSEK SZÍVÉBEN				
Átfogó cél	1. GAZDASÁGI VERSENYKÉPESSÉG NÖVELESE (G)	2. TÁRSADALMI KOHÉZIÓ ÉS A HELYI IDENTITÁS MEGERŐSÍTÉSE, NÉPESSÉG MEGTARTÁSA (T)	3. HELYI TERMÉSZETI ÉS ÉPÍTETT ÖRÖKSÉG MEGŐRZÉSE ÉS FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉSÉNEK ELŐSEGÍTÉSE (K)	
Részcélok / projekttekintélyezések	tőkevonzó képesség javítása (G1)	munkahelyteremtés (T1)	természeti területek védelme (K1)	
	periférikus közlekedési helyzet csökkentése (G2)	az elvándorlási folyamat megállítása (T2)	környezeti ártalmak csökkentése (K2)	
	turisztikai kínálat és infrastruktúra fejlesztése (G3)	ifjúság helyben maradásának elősegítése, tudatos ifjúsági koncepció megvalósítása (T3)	barnamezős területek rehabilitálása (K3)	
	közfeladat-ellátás költséghatékonyságának javítása (G4)	magas színvonalú oktatási rendszer kialakítása (T4)	építészeti emlékek megőrzése (K4)	
Komló Város Önkormányzat Városgondnokságának épületenergetikai korszerűsítése Vállalkozóház kialakításának érdekében a volt Nagy László Gimnázium épületének korszerűsítése				

MODERN EURÓPAI KISVÁROS A MECSEK SZÍVÉBEN				
Átfogó cél	1. GAZDASÁGI VERSENYPÉSSÉG NÖVELESE (G)	2. TÁRSADALMI KOHÉZIÓ ÉS A HELYI IDENTITÁS MEGERŐSÍTÉSE, NÉPESSÉG MEGTARTÁSA (T)	3. HELYI TERMÉSZETI ÉS ÉPÍTETT ÖRÖKSÉG MEGŐRZÉSE ÉS FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉSÉNEK ELŐSEGÍTÉSE (K)	
Részcélok / projektelképezések	tőkevonzó képesség javítása (G1)	munkahelyteremtés (T1)	természeti területek védelme (K1)	
	periférikus közlekedési helyzet csökkentése (G2)	az elvándorlási folyamat megállítása (T2)	környezeti ártalmak csökkentése (K2)	
	turisztikai kínálat és infrastruktúra fejlesztése (G3)	ifjúság helyben maradásának elősegítése, tudatos ifjúsági koncepció megvalósítása (T3)	barnamezős területek rehabilitálása (K3)	
	közfeladat-ellátás költséghatékonyságának javítása (G4)	magas színvonalú oktatási rendszer kialakítása (T4)	építészeti emlékek megőrzése (K4)	
		perifériális településrészek speciális problémáinak megoldása (T5)		
		szolgáltatások fejlesztésének elősegítése, közszolgáltatások színvonalának emelése (e-önkormányzat) (T6)		
		társadalmi élet aktivizálása (T7)		
		közbiztonság javítása (T8)		
Komló - Szilvás városrész rehabilitációja				
Komló-Körtvélyes leromlott településrész fejlesztése				
A Komló város helyi közösségi közlekedésének fejlesztése				

MODERN EURÓPAI KISVÁROS A MECSEK SZÍVÉBEN				
Átfogó cél	1. GAZDASÁGI VERSENYKÉPESSÉG NÖVELESE (G)	2. TÁRSADALMI KOHÉZIÓ ÉS A HELYI IDENTITÁS MEGERŐSÍTÉSE, NÉPESSÉG MEGTARTÁSA (T)	3. HELYI TERMÉSZETI ÉS ÉPÍTETT ÖRÖKSÉG MEGŐRZÉSE ÉS FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉSÉNEK ELŐSEGÍTÉSE (K)	
Tematikus célok Részcélok / projekttekintélyek	tőkevonzó képesség javítása (G1)	munkahelyteremtés (T1)	természeti területek védelme (K1)	
	periférikus közlekedési helyzet csökkentése (G2)	az elvándorlási folyamat megállítása (T2)	perifériális településrészek speciális problémáinak megoldása (T5)	
	turisztikai kínálat és infrastruktúra fejlesztése (G3)	ifjúság helyben maradásának elősegítése, tudatos ifjúsági koncepció megvalósítása (T3)	szolgáltatások fejlesztésének elősegítése, közszolgáltatások színvonalának emelése (e-önkormányzat) (T6)	✓
	közfeladat-ellátás költséghatékonyságának javítása (G4)	magas színvonalú oktatási rendszer kialakítása (T4)	társadalmi élet aktivizálása (T7)	
			közbiztonság javítása (T8)	
			építészeti emlékek megőrzése (K4)	
			barnamezős területek rehabilitálása (K3)	
			környezeti ártalmak csökkentése (K2)	✓
A Komló Közös Önkormányzati Hivatal környezetének - az Eszperantó tér komplex rehabilitációja A vasút nélküli belváros létrehozása				

Forrás: A szerző készítése